

สถานะรัฐที่ 2 (ค.ศ.1945-1964)

ญวิโก แกกปาร์ ดูตรา (ค.ศ.1946-1950)

ดูตราทำพิธีสถาบันตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีในวันที่ 31 มกราคม ค.ศ.1946 ด้วยความชื่นชมของชาวบราชิลเมื่อกับที่เคยชื่นชมต่อวาร์กัสมาก่อน ดูตราเป็นชาวเมืองคูยาบานา ในรัฐมาโต กรอสโซ ทางภาคตะวันตกของประเทศ รับการศึกษาจากสถาบันการทหารของบราชิล และได้เด็กขึ้นสู่ตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมในสมัยวาร์กัส อญี่เปื้องหลังและให้การสนับสนุนวาร์กัสในการก่อรัฐประหารยึดอำนาจมาโดยตลอด ดูตราเป็นคนที่เชี่ยวชาญ จริงจังกับการทำางานและเป็นชาวคริสต์เดียนนิกายโรมัน คาಥอลิก ที่เคร่งครัดในคำสั่งสอนมากคนหนึ่ง ความเป็นคนธรรมชาติไม่ของดูตรา สร้างความแปลกใจให้แก่ชาวโลกเมื่อข่าว “ดูตราได้อ่านจากวาร์กัส” เผยแพร่ออกมานา³²

เมื่อดูตราเข้าบริหารประเทศดูtrapabinปัญหาที่ถังค้างมาตั้งแต่สมัยวาร์กัส ได้แก่ ประชาชนขาดสำนึกของความเป็นเจ้าของประเทศเนื่องมาจากการถูกกดขี่ และการไม่มีเสรีภาพในความคิด การฉ้อราษฎร์บังหลวง ซึ่งเป็นเรื่องปกติในวงการรัฐบาล (วาร์กัสไม่เคยถูกกล่าวหาในเรื่องนี้) คดีที่ครึ่กโครมได้แก่ การเบี้ยดบังเงินจำนวน 10 ล้านเหรียญสหรัฐของเจ้าหน้าที่รัฐสูงในรัฐบาลไปสร้างบ่อนการพนันที่ใหญ่และสวยงามที่สุดบนเนินเขาแห่งหนึ่งของเมืองท่าริโอ เดอ จาเนiro หรือเมืองที่ข้าวยากหมากแพลง ประชาชนส่วนใหญ่ถูกกีดกันจากการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและไม่ได้รับการเอาใจใส่ จะมีก็แต่เฉพาะคนใกล้ชิดที่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล

ดูตราเป็นนักการเมืองที่ไม่ค่อยจะมีความเฉลี่ยวฉลาด แต่ความเป็นชาตินิยมกับการนำประเทศเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตย ทำให้ศัตรูทางการเมืองและแม้แต่พรรครัฐดีเอ็นซึ่งเคยต่อต้านนโยบายการบริหารงานของดูตรามา ก่อนกลับให้ความร่วมมือ และเป็นอยู่เช่นนั้นจนกระทั่ง มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 4 ในเดือนกันยายน ค.ศ.1946 1 ปีแรกของการบริหารงาน นับว่าเป็นยุคของการร่วมมือกันอย่างดี ทั้งรัฐบาลและพรรครัฐฝ่ายค้านช่วยกันพัฒนาภาวะการทางด้านเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นผลมาจากการโลกทั้ง 2 ครั้ง ดูตราแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านจากทุกๆ พรรคร่วมในคณะกรรมการรัฐบาล เช่น ราอูล เพอร์นันเดส นักการเมืองจากพรรคร

³²Bailey and Nasatir., op.cit., pp. 518-519.

ยูดีอีนในตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ นายพลคานโนเบิร์ต เปเรรา ดา คอสตา ผู้มีชื่อเสียงในด้านนักต่อต้านคอมมิวนิสต์คนสำคัญของบราซิลในตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม และคอร์เรอา อี คาสโตร ผู้ดำเนินนโยบายตามอย่างวาร์กัสในการแก้ปัญหาภาวะเงินเฟ้อของประเทศไทย ในตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง แต่หลังจาก 1 ปีผ่านมา รัฐบาลดูตราเริ่มประสบกับปัญหา เริ่มจากการแยกตัวของพระครุฑีอีนที่กล่าวหาว่า ดูตราแต่งตั้งแต่สมาชิกของวาร์กัสในตำแหน่งสำคัญ³³ แม้ว่าได้รับการคัดค้านจากสูร้าชี มาเกลส์ ผู้นำของพรรครัฐดีอีนว่า “การแต่งแยกจะทำให้การเมืองไม่เป็นประชาธิปไตยในที่สุด”³⁴ ก็ตาม

ปัญหาที่สำคัญต่อความมั่นคงของรัฐบาลดูตราได้แก่ ปัญหาจากพรรคคอมมิวนิสต์ภายใต้การนำของลูอิช คาร์ลอส เพรสเตส ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากอดีตประธานาธิบดีวาร์กัส และเพื่อนเก่าของดูตราอีกหกคน วาร์กัสเมื่อถูกกลับไปบริโภค ก็ร่วมเด ดู ชูล เข้าลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิกในสังกัดพรรคเพื่อสังคม ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลและมีดูตราเป็นหัวหน้าพรรค แต่ในขณะเดียวกันวาร์กัสเข้าไปปักพันกับพรรคร่างงานแห่งบราซิลหรือพีทีบี ด้วยการให้การสนับสนุนจัดตั้งสาขาของพรรคดังกล่าวในรัฐของตน จากนั้นวาร์กัสใช้พรรคร่างงานทั้ง 2 พรรค เป็นเครื่องมือในการกลับสู่อำนาจอีกครั้งหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลทั่ว ๆ ไป

ในปี ค.ศ.1945 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งบราซิลหรือพีทีบี เป็นพรรคร่างงานค่ายคอมมิวนิสต์ที่มีอิทธิพลมากที่สุดของละตินอเมริกา จากการเลือกตั้งในเดือนธันวาคม ค.ศ.1945 สมาชิกของพรรคได้รับเลือกให้เข้าไปนั่งในรัฐสภา 15 ที่นั่ง (โดยมีเพรสเตสในสภานิติบัญญัติ 14 ที่นั่งในสภานิติบัญญัติ) ในการเลือกตั้งซ่อมปี ค.ศ.1947 ได้รับเลือกเข้าไปอีก 2 ที่นั่งในสภานิติบัญญัติ พรรคคอมมิวนิสต์ทำตนเป็นระบบออกเสียงของชนชั้นกรรมมาชีพและเรียกร้องให้ต่อต้านสหภาพอเมริกา ตัววุฒิสมาชิกเพรสเตสเองซึ่งกับປาราชิตันเป็นฝ่ายรุสเซียอย่างค่อนข้างชัดเจนและว่า “ถ้าบราซิลประกาศสงครามกับสหภาพโซเวียต เขายังคงมีความต้องการที่จะจับอาวุธต่อสู้กับรัฐบาล” ด้วยเหตุนี้เอง ในเดือนมกราคม ค.ศ.1948 รัฐบาลประกาศว่า พรรคคอมมิวนิสต์ เป็นพรรคร่างงานที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย³⁵ สมาชิกของพรรคในรัฐสภาและการเมืองระดับต่ำ ๆ ลงไปถูกก่อตอกจากการเป็นสมาชิก共产党 บุคคลเหล่านี้เมื่อไม่สามารถต่อสู้เพื่อสิทธิของ

³³ Skidmore, op cit., p. 65

³⁴ Ibid., p. 354.

³⁵ ทั้งนี้รวมถึงสหพันธ์แรงงานแห่งชาติ (Confederação dos Trabalhadores do Brasil) ที่ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1946 และสหภาพแรงงานอีก 143 แห่ง จำกัดทั้งหมด 944 แห่ง ที่เป็นเครื่องมือของพรรคคอมมิวนิสต์

ตนตามกฎหมายได้เข้าร่วมมือกับขบวนการได้ดินเด่นในการก่อการร้ายบาล ให้ในขณะเดียวกันหนังสือพิมพ์ของฝ่ายซ้ายยังคงออกข้อความโจมตีวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของรัฐบาลต่อไป

ในเดือนกันยายน ค.ศ.1946 รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ร่างโดยคำสั่งของไฮเช ลินชาเรส ประธานาธิบดีเฉพาะกาลประภาครัฐ รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ.1946 นี้ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ค่อนข้างจะเป็นอนุรักษ์นิยมอยู่มาก และไม่แตกต่างจากฉบับปี ค.ศ.1891 มากนัก สาระสำคัญ ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง มีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปีและจะลงรับสมัครติดต่อกัน 2 วาระไม่ได้ การใช้อำนาจเมืองขอบเขตจำกัด ส่วนตำแหน่งผู้ว่าการรัฐ รัฐธรรมนูญฉบับก่อนให้อำนาจจาร์กัส ใชชีวิชแต่ตั้ง ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงเช่นเดียวกับประธานาธิบดี นอกจากนี้ยังบรรจุนโยบายทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เคยกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ.1937 หรือฉบับ “รัฐใหม่” ที่ไม่ได้ประกาศใช้ของจาร์กัสไว้ด้วยสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้รับการยอมรับมากขึ้น ดูตราในฐานะประธานาธิบดีที่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ ประกาศให้เสรีภาพอย่างกว้างขวาง ยกเลิกการตรวจตราสิ่งพิมพ์ เปิดโอกาสให้นักการเมืองแม้แต่พรรคอนุรักษ์นิสต์แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของรัฐบาลได้อย่างเต็มที่ โดยไม่มีการแทรกแซงในสิทธิส่วนบุคคลอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี ค.ศ.1889 เป็นต้นมา

ปัญหาของชาติที่เกิดขึ้นหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญได้แก่ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อมានการควบคุมการใช้จ่ายเงินของประเทศอย่างฟุ่มเฟือยล้มเหลว หลังจากสังคมโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา บรัชิลเมียร์ได้จากการสั่งสินค้าออกเป็นเงินตราต่างประเทศ สูงถึง 8 ล้านเหรียญสหรัฐ แต่จากการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยของบรรดานักการเมืองและนักธุรกิจ ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อและเงินตราต่างประเทศอันเป็นเงินทุนสำรองส่วนหนึ่งหมดไป ดูตราซึ่งไม่ใช้ทั้งนักการเมืองและนักเศรษฐศาสตร์ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ ปล่อยให้ราคสินค้าสูงขึ้นในขณะที่ค่าจ้างแรงงานอยู่ในอัตราที่คงที่ ในขณะเดียวกันบริษัทลงทุนต่างชาติทั้งสหราชอาณาจักร เยอรมัน อิตาเลียน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และอื่นๆ เพิ่มการลงทุนมากขึ้นในกิจการอุตสาหกรรม เช่น การประกอบรถยนต์ โรงงานซีเมนต์ สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์เคมีและยาขนาดใหญ่มีการก่อสร้างโรงแรมที่ทันสมัย ตึกรามบ้านช่องผุดขึ้นเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะในเมืองเชาเปาโล และริโอ เดอ Janeiro ทำให้มีเมืองเชาเปาโล เองได้รับการยอมรับว่าเป็นเมืองที่มีการเจริญเติบโตทางด้านวัฒนธรรมที่สุดของประเทศและของทวีปอเมริกา นอกจากนี้จากการเป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ที่ใหญ่ที่สุดของโลก

การขยายตัวทางด้านธุรกิจภาคเอกชนสอดคล้องกับการเพิ่มเงินลงทุนของรัฐบาลกลางต่อการสาธารณูปโภค³⁶ รัฐบาลเมื่อยield กิจกรรมไฟฟ้าจากต่างชาติได้ดำเนินการเปิดเส้นทางใหม่ๆ หลายสาย รวมทั้งการสร้างถนนหนทาง มีการขยายโรงงานผลิตเหล็กกล้าที่เมืองวอลตาเรดอนดา เพื่อตอบสนองการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ที่ได้รับการกล่าวขวัญกันมากที่สุด ได้แก่ การปรับปรุงพื้นที่ในลุ่มแม่น้ำอะเมซอน โครงการที่ใช้เงินถึง 50 ล้านเหรียญอเมริกัน (สหรัฐอเมริกาช่วยเหลือเป็นเงิน 12.5 ล้านเหรียญอเมริกัน) ไปในการปรับปรุงกิจการสาธารณูป ลือ อีกทั้งโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตกระเบสไฟฟ้าจากพลังน้ำแบบลุ่มแม่น้ำเชาฟรานซิสโก รวมไปถึงโครงการผลิตช่างฝีมือเพื่อป้อนให้แก่ตลาด โครงการต่างๆ เป็นโครงการที่ตีแต่เมื่อพิจารณาถึงฐานะการเงินของประเทศ ในปี ค.ศ.1950 เมื่อรัฐบาลประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผน 5 ปีฉบับที่ 3 (ค.ศ.1950-1955) เฉพาะโครงการทางด้านสาธารณูปโภคหรือที่เรียกว่า SALTE³⁷ ได้แก่ การสาธารณูป การผลิตอาหารสำเร็จรูป การขนส่งและการปรับปรุงแหล่งพลังงานของชาติ โครงการนี้เพียงโครงการเดียว รัฐต้องใช้เงินถึง 1,000 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งในขณะนั้นบรasil ไม่มีทุนทรัพย์ดังกล่าว การใช้จ่ายเงินอย่างเกินกำลัง การฉ้อราษฎร์บังหลวง และภาวะเงินเพื่อ เป็นข้ออกเดียงที่ไม่มีทางจะยุติลงอย่างง่ายๆ ระหว่างรัฐสภากับดูตรา ที่พยายามจะขัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป

การคืนสู่อำนาจของวาร์กัส (ค.ศ.1950-1954)

ในการเลือกตั้งปี ค.ศ.1950 มีผู้สมัครรับเลือกตั้ง 2 คน คนแรกได้แก่ เอดดวาร์ด โกลเมส สมัครในนามพรรครัฐดีเอ็น กับ เจตูลิโอ วาร์กัส ในนามของพรรคร่างงานแห่งบรasil ซึ่งประกาศจะปรับปรุงและนำสภាឥีกกว่าทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการศึกษามาให้แก่ชาวบรasil วาร์กัสได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีอีกครั้งหนึ่งในการเลือกตั้งที่จัดให้มีขึ้นในวันที่ 3 ตุลาคม ค.ศ.1950 การกลับมาครั้งนี้ของวาร์กัสไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่

³⁶ นโยบายเศรษฐกิจของดูตรา ดู Skidmore., op.cit., pp. 69-73.

³⁷ SALTE ย่อมาจาก Saude (สาธารณูป) Alimentação (อาหาร) Transportes (การขนส่ง) และ Energia (พลังงาน) เสนอเข้ามาสู่รัฐสภาในปี ค.ศ.1948 แต่จากปัญหาด้านการเงิน โครงการนี้ไม่ประสบผลสำเร็จและไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจังตามแผนตั้งแต่ต้น

ເອຫຼດໄວ ວາຮັກສ ໃນເຄືອງແຕ່ງກາຍຂາວມືອງ ວິໄອ ກວັນຕ ຖ ພູດ (ໂຄນາດ)

ครว³⁸ นอกจากปัญหาที่ประสบเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งในวาระแรก³⁹ ในรัฐบาลใหม่วาร์กัสได้บุคคลที่ส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถและยังเป็นนักธุรกิจบังหลวงที่สำคัญอย่างเช่น นายกเทศมนตรีแห่งเมืองชา เปาโล คันเนนซึ่งถูกข้อหาว่าเบี้ยตบังเงินหลวงในทุก ๆ โครงการของรัฐบาลไปโครงการละ 50% นายกเทศมนตรีของเมืองริโอ เดอ จาเนโร อีกคนหนึ่ง ไม่มีความรับผิดชอบปล่อยให้ถนนสายหนึ่งของเมืองที่แต่ก่อนเคยสวยงามเป็นถนนที่เต็มไปด้วยโจรผู้ร้าย ผู้ที่สร้างปัญหามากที่สุดให้แก่วาร์กัสได้แก่ ไฮอัว คูลาร์ต รัฐมนตรีกระทรวงแรงงาน ผู้มีความสนใจสนับสนุนกับสหภาพแรงงานกลุ่มต่าง ๆ เพื่อสร้างฐานอำนาจไปสู่การเลือกตั้งครั้งต่อไปในปี ค.ศ. 1955 อีกคนได้แก่ รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม ที่ถูกกล่าวหาว่าให้ความช่วยเหลือแก่พรรคคอมมิวนิสต์ และพยายามก่อรัฐประหาร นำประเทศคืนสู่ระบบเดิมจากการตั้งเดิม ความประพฤติของรัฐมนตรีกระทรวงแรงงานและรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมเป็นเหตุให้นายทหารยศพันโทจำนวน 82 คน ออกແลงการณ์ระบุความผิดและเรียกร้องให้ลาออกจาก ผลักดันบุคคลทั้ง 2 ถูกปลดออกจากตำแหน่งในปี ค.ศ. 1954

ทางด้านเศรษฐกิจ⁴⁰ วาร์กัสไม่สามารถแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ยังคงสหภาพเหมือนกับในรัฐบาลก่อน อย่างไรก็ต้องเปรียบของการดำรงตำแหน่ง เศรษฐกิจขยายตัวในทุก ๆ ด้าน⁴¹ ผลิตผลเหล็กกล้าเพิ่มเป็น 2 เท่าของปีที่แล้ว สินค้าข้าอกنانรายได้เข้าประเทศเป็นเงิน 1,000 ล้านเหรียญสหรัฐ มีสิ่งก่อสร้างดีกรีมีบ้านช่องใหม่ ๆ เกิดขึ้นโดยทั่วไปและมีมากในรัฐชา เปาโล แต่เวลาหลังจาก 1 ปีผ่านไปเมื่อภาระการเงินตึงตัวจากที่ถึงกำหนดชำระหนี้กับต่างประเทศ และภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น 30% ของปีนั้น⁴² นำไปสู่การจราจรสุ่นวาย การก่อการประท้วงเรียกร้องค่าแรงเพิ่มของสหภาพแรงงานตามเมืองใหญ่ ๆ ทั่วประเทศ แม้จะมีการเพิ่มราคากาแฟในตลาดโลกก็ไม่สามารถช่วยแก้ไขภาวะความตกลงทางด้านเศรษฐกิจที่คุณทั้งประเทศกำลังเผชิญอยู่ได้ ในปี ค.ศ. 1953 ราคากาแฟของบรasilสูงกว่าราคาในตลาดโลกถึง 25% เพื่อ

³⁸ Jose Maria Bello, "Crisis and Corruption during the Later Years of Vargas." *History of Latin American*, pp. 427-431

³⁹ E. Bradford Burns, *A Documentary History of Brazil* (New York, 1966) p. 369. ได้แก่ความไม่ร่วมมือของรัฐสภา พระราชบัญญัติแห่งกฎหมาย ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และจากสหภาพแรงงาน อีกทั้งทหารกลัวว่าวาร์กัสจะนำระบบเดิมจากการกลับมาใช้อีก

⁴⁰ นโยบายเศรษฐกิจของวาร์กัสระหว่างปี ค.ศ. 1950-1954 ดู Skidmore., op.cit., pp. 93-100.

⁴¹ Ibid., pp. 91-92.

⁴² Herring, op.cit., p. 870.

แก้ไขปัญหาดังกล่าว วาร์กัสแต่งตั้งօ梭วอลโด อลาสันยา (ผู้ที่เคยอยู่ใกล้ชิดและให้ความช่วยเหลือ วาร์กัสให้ได้เป็นประธานาธิบดีในปี ค.ศ.1930 และอยู่ช่วยงานมาโดยตลอด แต่ต่อมาในปี ค.ศ. 1945 และอีกครั้งในปี ค.ศ.1950 เปลี่ยนไปเป็นการสนับสนุนอดวัลโด โภเมส แทน) ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง อลาสันยา แก้ปัญหาเศรษฐกิจด้วยการประกาศห้ามนำสินค้าที่ไม่จำเป็นเข้าประเทศ และดำเนินมาตรการอื่น ๆ เพื่อแก้ปัญหาภาวะเงินเฟ้อ ในขณะเดียวกัน ธนาคารแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกาช่วยรัฐบาลในการเงินของประเทศด้วยการให้กู้เงินเพิ่มอีก 300 ล้านเหรียญสหรัฐในเงื่อนไขที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐบาล巴西ล ด้วยเหตุนี้เองภายใต้ ค.ศ.1954 สามารถปลดภาระหนี้เงินกู้ในภาคเอกชนได้หมด แต่สำหรับฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อมองจากมุมกว้างแล้วไม่ได้ดีขึ้น ค่าเงินตราตกต่ำ ราคาน้ำมันสูงขึ้น การเรียกร้องค่าแรงงานเพิ่มก็ยังคงมีอยู่โดยทั่วไป⁴³

นโยบายเศรษฐกิจของวาร์กัสในระยะแรก ๆ แม้จะหวังพึ่งพา民族ทุนจากต่างชาติ แต่ความต้องการของต่างชาติในบางเรื่องบางที่ก็ไม่เป็นที่พอใจของวาร์กัส เช่นกัน และบางครั้ง ถึงกับมองว่าเป็นการแสดงออกถึงนิสัยที่โลว์รีชของผู้ที่จะพยายามเข้ามารับอำนาจระบบเศรษฐกิจของประเทศ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาเมื่อรัฐบาลทางเศรษฐกิจของประเทศเริ่มดีขึ้น วาร์กัสเริ่มดำเนินนโยบายความเป็น “ชาตินิยมทางด้านเศรษฐกิจ” .ตามแนวทางของรัฐธรรมนูญฉบับ “รัฐใหม่” (ค.ศ.1937) และฉบับปี ค.ศ.1946 ทันที ในเดือนพฤษจิกายน ค.ศ.1953 วาร์กัส จัดตั้งองค์กรการปิโตรเลียมแห่งชาติหรือ Petrobras ให้มีอำนาจและหน้าที่จัดการดูแลกิจการน้ำมันของประเทศแต่เพียงบริษัทเดียว และประกาศใช้กฎหมายอนุญาตให้ชาวบราซิลเท่านั้นมีสิทธิ ถือกรรมสิทธิ์ในกิจการเจาะขุดและสำรวจน้ำมันของประเทศได้ คำประกาศของวาร์กัสเท่ากับ เป็นการกีดกันการลงทุนจากต่างชาติ (เพราะในเรื่องนี้นักลงทุนจากสหรัฐอเมริกาเองก็อยู่ในระหว่างเสนอโครงการลงทุนเจาะขุดน้ำมันโดยที่รัฐบาล巴西ลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายโดยแลกเปลี่ยน กับผลประโยชน์ในระยะเวลาอันสมควร และกำลังได้รับการคัดค้านจากบรรดาคนชาตินิยมและ รวมทั้งคอมมิวนิสต์อยู่) การห้ามการลงทุนในกิจการเจาะขุดและสำรวจน้ำมันของบราซิลในขณะที่รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินถึงปีละ 200 ล้านเหรียญสหรัฐ เพื่อซื้อน้ำมันดิบเข้าประเทศ ตามข้อ วิพากษ์วิจารณ์ที่สนับสนุนนโยบายของวาร์กัสซึ่งให้เห็นว่า “รัฐบาลใช้จ่ายเงินจำนวนนี้ยังมีเหตุผล คือว่าต้องใช้เงินไปในการลงทุนในโครงการเจาะขุดน้ำมัน ซึ่งอาจต้องใช้เงินเป็นจำนวนน้อย ๆ พัน ๆ ล้าน และรัฐบาลไม่มีเงินทุนมากซื้อน้ำมัน” ด้วยเหตุนี้เองจึงมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ตามหลัง

⁴³Bailey and Nasatir., op.cit., p. 520.

มาว่ารัฐบาลออกกฎหมายจัดตั้ง Petrobras เพื่อให้มำทำหน้าที่ดูแลรักษานำมันดิบที่อยู่ใต้ดิน เก่าแก่ที่สุดเพื่อนำเข้ามาใช้จริง ๆ

ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างราชอาณาจักรในสมัยวาร์กัสกับสหรัฐอเมริกาตกต่ำกว่าที่เคยเป็น ปัญหาเกิดมาจากการโฆษณาชวนเชื่อของพรรครคอมมิวนิสต์ที่ใช้เงินไปอย่างต่างประเทศของสหรัฐอเมริการังความแตกแยกให้แก่ชาวราชอาณาจักร อย่างเช่นเมื่อทางอังกฤษตั้นให้เงินกู้แก่รัฐบาลของอาร์เจนตินาไป 125 ล้านเหรียญอเมริกันเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจากภาวะตกต่ำภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2⁴⁴ คุณมิวนิสต์ออกข่าวว่า “เป็นมาตรการเสริมสร้างความมั่นคงทางทหารเพื่อรักษาอำนาจราชอาณาจักร”⁴⁵

เหตุการณ์ทางด้านการเมืองเริ่มเข้มข้นขึ้นในประมาณกลางปี ค.ศ.1954 เมื่อกำหนด
วาระการดำรงตำแหน่งของวาร์กส์ใกล้จะถึงสิ้นสุดลง นั่นก็หมายถึงการเลือกตั้งครั้งใหม่จะต้องมี
ขึ้นเช่นกัน เสียงวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของวาร์กส์ตั้งที่เป็นงานตามด้วย ข้อกล่าวหาที่มีต่อ
วาร์กส์ได้แก่ความล้มเหลวทางด้านเศรษฐกิจ ไม่สามารถหยุดยั้งภาวะเงินเฟ้อได้เป็นที่เดียวรอง
แก่ผู้ที่รับตำแหน่งเป็นรายได้ประจำ เป็นต้นเหตุของความแตกแยกของสมาชิกในรัฐบาลส่วนห้องนกน
และการซื้อขายภาระบังหลวงในวงการรัฐบาลทุกระดับ ที่กล่าวข้างต้นได้แก่การทุจริตในวงการ
หน่วยรักษาความปลอดภัยประจำตัววาร์กส์ ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1954 ข้อวิพากษ์วิจารณ์
เปลี่ยนไปเป็นเรียกร้องให้วาร์กส์ลาออกจากตำแหน่ง ผู้มีบทบาทในเรื่องนี้ได้แก่กองทัพและนัก
การเมืองค่ายอนรักษ์นิยมทั้งหลาย

ความก้าดเดย়ที่ความรุนแรงขึ้นเมื่อการลอบส ลาเซอร์ด้า บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ศรีบูนา ดา อิมเพรสชา ผู้มีความคิดเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลถูกกลบยิงเชื่อว่าเป็นฝีมือของฝ่ายที่สนับสนุน วาร์กัส การลอบยิงครั้งนี้แม้จะไม่สามารถสังหารชีวิตลาเซอร์ด้าได้ แต่กระสุนพลาดไปถูกนาย ทหารยศนาวาอากาศโทผู้หนึ่งถึงแก่ความตาย กองทัพอากาศในขณะนั้นมีอิทธิพลมากที่สุดทาง การเมืองของบราซิล โดยนายพลอากาศเอกเออดวาร์โด โภเมส อดีตคู่แข่งทางการเมืองของ วาร์กัสซึ่งเข้าร่วมกับขบวนการประชาชนเรียกร้องให้วาร์กัสลาออกจากตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง เมื่อ เห็นว่าไม่อาจทนต่อการแสกราต่อต้านทางการเมืองภายใต้การนำของโภเมสได้ ประกอบกับ การเข้าร่วมของกองทัพบกในเวลาต่อมา⁴⁶ และหลักฐานยืนยันความผิดว่าวาร์กัสมีส่วนร่วมใน

⁴⁴ James R. Scobie, *Argentina, A City and A Nation* (London, 1971) pp. 231-238.

⁴⁵Herring, op.cit., p. 871.

⁴⁶ Skidmore, op.cit., p. 141.

การลอบยิงล่าเชอร์คา ในวันที่ 23 สิงหาคม วาร์กัสเรียกคณะรัฐมนตรีรวมรัฐบาลของเข้าประชุมฉุกเฉิน เมื่อไม่สามารถแก้ไขวิกฤติการณ์ได้ ในเช่าวันรุ่งขึ้นหลังจากนอนคิดแก้ปัญหาทั้งคืน วาร์กัสตัดสินใจหาทางออกด้วยการใช้ปืนพกยิงตัวตาย จดหมายฉบับสุดท้ายที่วาร์กัสเขียนทิ้งไว้ นอกจากจะเป็นหนังสือลาออกจากตำแหน่งแล้ว ยังมีข้อความที่สกิดมอร์กล่าวไว้ในหนังสือ Politics in Brazil 1930 -1964, ของเขาว่าการแสดงความไม่ใจของวาร์กัสในจดหมายฉบับนั้น “ทำความตกใจให้แก่ชาวราชีลทั่วประเทศ ทุกคนเริ่มตระหนักในความจริงต่อปัญหาที่ประเทศกำลังประสบอยู่ และทำให้นักการเมืองทุกๆ ฝ่ายหันมาให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหาอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน”⁴⁷ เบลลีย์ และ นาสาติร์ ก่อลาเวร์มต่อไปว่า “เป็นการวางแผนฐานไปสู่ความยิ่งใหญ่ของประเทศราชีลต่อไปในอนาคต”⁴⁸

ข้อความที่ปรากฏในจดหมายฉบับนั้นมีใจความที่สำคัญดังนี้

“ข้าพเจ้าได้ต่อสู้เพื่อความกินดือญีของชาวราชีลมาตลอดชีวิต เมื่อเข้ารับตำแหน่ง ข้าพเจ้าประสบกับปัญหาจากกลุ่มต่างๆ ที่พยายามขัดขวางการดำเนินงาน แต่ก็ได้แก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความอดทนและด้วยความพยายาม ข้าพเจ้าไม่มีอะไรที่จะให้แก่ท่านได้อีกแล้วนอกจากชีวิตและเลือดเนื้อเท่านั้น ที่เลือกชีวินี้เพราะเป็นวิธีเดียวที่ข้าพเจ้าจะได้อยู่เคียงข้าง และเป็นกำลังใจให้แก่พวงท่านต่อไปในยามที่ท่านผิดหวังหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม”⁴⁹

จดหมายอีกฉบับหนึ่งเป็นฉบับพิมพ์ตีด และไม่ได้ลงลายมือชื่อระบุถึงความพ่ายแพ้ของตนเองว่าเกิดมาจาก “ภาวะเศรษฐกิจของโลกและแรงกดดันจากกลุ่มผลประโยชน์ธุรกิจของชาติ”⁵⁰

⁴⁷Ibid., p. 142.

⁴⁸Bailey and Nasatir., op.cit., p. 521.

⁴⁹John W. F. Dulles, *Vargas of Brazil : A Political Biography* (Austin, 1967) pp. 334-335.

⁵⁰Herring., op.cit., p. 873.

บราซิลหลังวาร์กัส

โจอา็ว ก้าเฟ ฟิลโอล⁵¹ รองประธานาธิบดีเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีต่อจากวาร์กัส ในเวลาอีก 1 ปีที่เหลือตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ ด้วยความไม่เป็นสุนัข ในขณะที่มีการแก้แค้นทางการเมืองระหว่างฝ่ายสนับสนุนวาร์กัสและประชาชนที่เปลี่ยนใจมาเป็นฝ่ายวาร์กัสอันเป็นอิทธิพลจากจุดหมายฉบับสุดท้ายฉบับนั้น กับฝ่ายค้าน ลาเซอร์ดา เอองซึ่งมีส่วนในการพยายามของวาร์กัสทุกกลوبการทำร้ายจนต้องหลบหนีออกนอกประเทศ รถสั่งหนังสือพิมพ์ของเขากูกู้งชันที่โทรศัพท์แคนเนอร์ทำลาย รวมไปถึงสถานทูตสหรัฐอเมริกา ได้รับผลกระทบจากการเมืองตั้งแต่ตั้งแต่ปี 1954 แต่ด้วยข้อบัญญัติในรัฐธรรมนูญอีกเช่นกันที่ห้ามประธานาธิบดี: ข้ารับเลือกตั้งอีก เป็นวาร์กัสที่ 2 การเปลี่ยนฐานลูกแล่งอำนาจในรัฐสภาเมื่อฝ่ายขวาได้รับเลือกตั้งเข้ามาแทนที่ สัมพันธ์ไม่เครือข่ายแน่นแฟ้นกับสหรัฐอเมริกาซึ่งต่างจาก巴西ลในระยะใกล้จะสิ้นอำนาจของวาร์กัส ทำให้บร้าซิลได้รับความช่วยเหลือจากการเงินกู้ ฐานะความตกลดทางด้านเศรษฐกิจสืบทอดเนื่องมาจากภาคเกษตรกรรมในตลาดโลกลดลงและแก้ไขภาวะเงินเพ้อของประเทศ อย่างไรก็ตามแต่ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจหนักเกินไปกว่าที่จะแก้ไขได้ เมว่าก้าเฟ ฟิลโอล จะได้รับการยอมรับว่าเป็นนักการเมืองที่มีความสามารถและมีอ่อนนุ่มนวลหนึ่ง

นอกจากนี้จากการในด้านอื่น ๆ แล้ว การจัดให้มีการเลือกตั้งอย่างบิสุทีและยุติธรรม ถือว่าเป็นงานในหน้าที่ของก้าเฟ ฟิลโอลีกงานหนึ่ง การเลือกตั้งทั่วไปที่กำหนดให้มีขึ้นในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1955 มีพรรคการเมืองหลายพรรคส่งเข้าชิงชัยในตำแหน่งประธานาธิบดี แต่พรรคที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมมากที่สุดได้แก่พรรคสังคมประชาธิปไตย หรือ พีเอสดี อันเป็นพรรคที่วาร์กัสตั้งขึ้นตั้งแต่เมื่อปี ค.ศ. 1945 เป็นต้นมา พรรคพีเอสดีส่งจั๊สเซลิโน ภูบิตส์เชค ผู้มีเชื้อสายชาวเชคโกสโลวาเกียลงสมัครในตำแหน่งประธานาธิบดี และโจอา็ว กูลาร์ต อดีตรัฐมนตรีกระทรวงแรงงานในสมัยวาร์กัสในตำแหน่งรองประธานาธิบดี ภูบิตส์เชคใช้คำวัญญานในการเลือกตั้งครั้งนี้ว่า “พัฒนา การขนส่ง และอาหาร” เอาชนะคู่แข่งของเข้าไปในที่สุด อนึ่งในการเลือกตั้งครั้งนี้ ภูบิตส์เชคปราศรัยในที่ต่าง ๆ กันถึง 1,125 ครั้งนับเป็นการหาเสียงครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์การหาเสียงของบร้าซิล

⁵¹ คำว่า “ฟิลโอล” ในภาษาโปรตุเกสหมายถึงคำในภาษาอังกฤษว่า “จูเนียร์” ค้าเฟ ฟิลโอล เป็นผู้รับ托ค้านวาร์กัส น้ำระบอบผู้จัดการมิใช้ในการปกครองประเทศและถูกจำคุกในปี ค.ศ. 1945 เขาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดี จากรัฐบาลในปี ค.ศ. 1950 ด้วยความประหลาดใจของบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย

การเมืองในバラซิลมีธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อประการหนึ่งว่า “ลูกปืนมีอำนาจมากกว่าคดแหนนเสียง”⁵² หลังการเลือกตั้งและประกาศผลแล้วมีทหารกกลุ่มนึงก่อการรุุนแรงไม่ยอมรับผลของการเลือกตั้งครั้งนี้⁵³ กafe ฟิลโย เองเนื่องจากสุขภาพไม่สมบูรณ์ไม่อาจอยู่บริหารประเทศจนถึงกำหนดการเข้ารับตำแหน่งของกูบิตส์เชคได้ อย่างไรก็ได้ ด้วยความสามารถของรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม นายพลเอ็นริเก เดเซรา ลอตต์ ก่อการรัฐประหารชั้อน ในวันที่ 11 พฤษภาคม ค.ศ.1955 ปราบพวากบฏได้สำเร็จ รักษาธุบลไว้ให้กูบิตส์เชค และกูลาร์ต เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีตามลำดับในเดือนมกราคม ค.ศ.1956

จั๊สเซลิโน กูบิตส์เชค (ค.ศ.1956-1961)

กูบิตส์เชค เกิดในครอบครัวชาวบราซิล เชื้อสายเชคโกสโลวาเกีย ที่ย้ายมาของเมืองได้อามันตินา ศูนย์กลางเหมืองแร่แห่งหนึ่งในรัฐมีนัส เชอเรส เคยทำงานเป็นพนักงานโทรเลข และอาชัยรายได้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาแพทย์ จบการศึกษาเข้าเล่นการเมือง สมัครเป็นสมาชิกของพรรครีโอลิสต์⁵⁴ ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีแห่งเมืองเบโล โอริซอนเต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ว่าการรัฐมีนัส เชอเรสในที่สุด เป็นผู้มีชื่อเสียงในฐานะผู้พื้นพูดระบบการเกษตรและการเมืองไว้ ตลอดจนการรื้อฟื้นโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังน้ำหลายโครงการ เมื่อสมัครเข้ารับเลือกตั้งกูบิตส์เชคนานよいบายประสานประโยชน์เข้ามาเป็นเครื่องมือในการหาเสียง ด้วยการเลือกกล่าวตัวเองว่า “จะพัฒนาความติดและได้รับการสนับสนุนจากผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์ในบราซิล ในตำแหน่งรองประธานาธิบดี เมื่อร่วมกับการประกาศพื้นฟูเกียรติคุณอดีตประธานาธิบดีเจตุลิโอ วาร์กัส การให้คำมั่นสัญญาแก่ทุกคนและคำวัญที่ว่าด้วย “ผลัจงาน การขนส่ง และอาหาร” ดังที่ได้กล่าวไปแล้วจนเป็นสาเหตุทำให้ได้รับเลือกตั้ง เมื่อเข้ารับตำแหน่งกูบิตส์เชค ตั้งเป้าหมายและให้สัญญาแก่ชาวบราซิลอีกว่า “จะพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

⁵² ศุภิค บุญบุรงการ, ทหาร : ผู้พิทักษ์การเมืองของบราซิล (กรุงเทพฯ : 2513) หน้า 1-3.

⁵³ ความรุนแรงเกิดจากคาร์ลล็อส ลาเซอร์ดา ผู้พ่ายแพ้ในการชิงตำแหน่งประธานาธิบดี ออกมีความแหล้งการณ์ว่า “กูบิตส์เชคและกูลาร์ตเป็นผู้นิยมลัทธิคอมมิวนิสต์และจะนำประเทศไปสู่รัฐบาลสังคมนิยม” คู Skidmore., op.cit., pp. 149-150 ขบวนการก่อความรุนแรงนี้เรียกคนสองว่า “ขบวนการ 24 สิงหาคม” พรรคอมมิวนิสต์ให้การสนับสนุนกูบิตส์เชค และกูลาร์ต มาตั้งแต่เดือนสิงหาคม ค.ศ.1955 ibid., p. 372.

⁵⁴ Ibid., pp. 163-164.

ที่ปกติจะต้องใช้เวลาถึง 50 ปี ในระยะเวลาเพียง 5 ปี⁵⁵ ด้วยการสร้างความมั่นคงทางระบบ การเงินของประเทศเป็นแนวทางแก้ไข

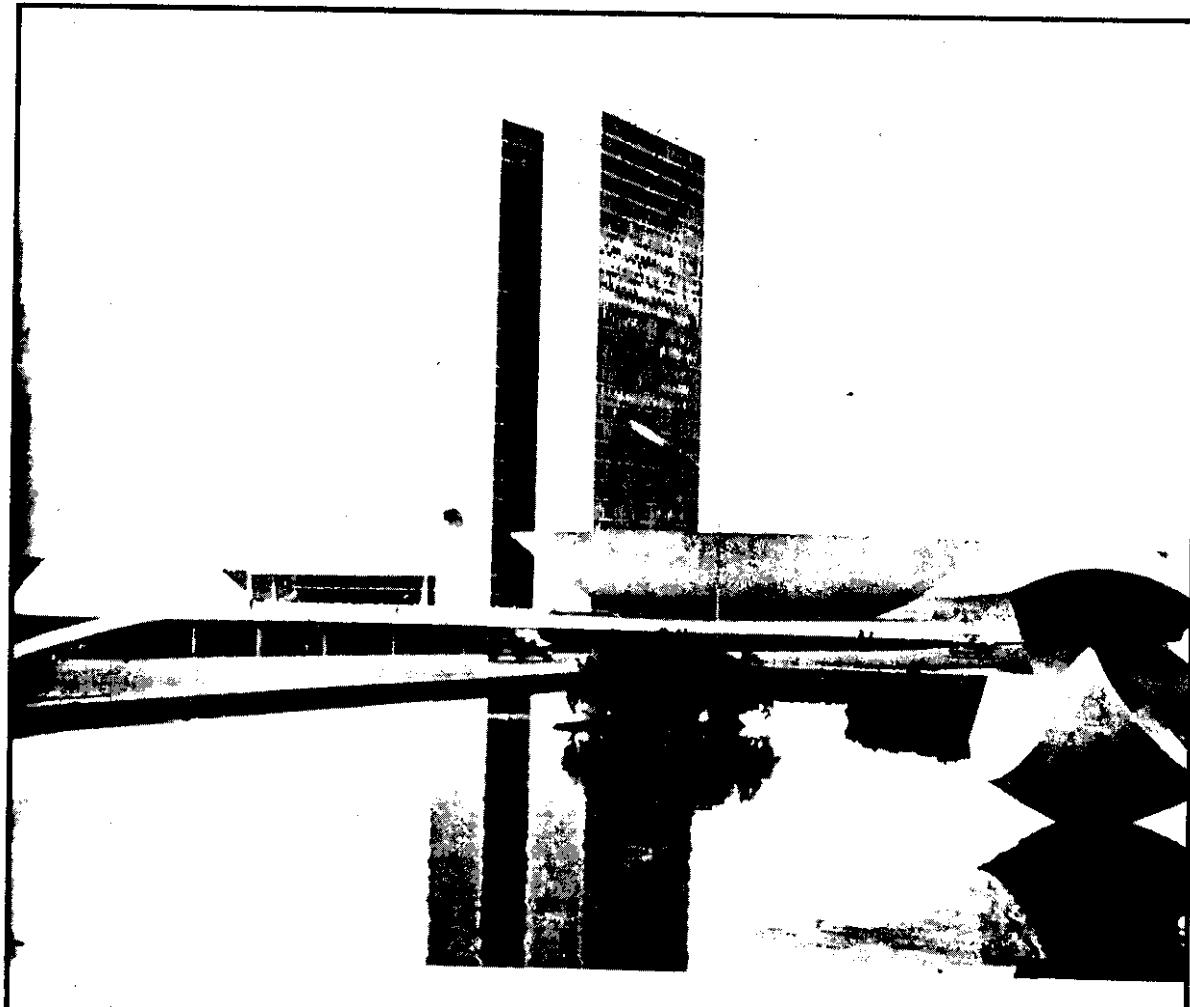
1 ปีแรกในตำแหน่งประธานาธิบดีของกูบิตส์เชค สามารถนำประเทศหลุดพ้นจากวิกฤตการณ์ทางด้านการเมืองที่เกิดจากความไม่พอใจของกองทัพ และจากสภาพแรงงานที่มีโอดัว ภูลาร์ต รองประธานาธิบดีของเวปเป่นผู้นำไปได้ ส่วนการดำเนินงานตามแผน 5 ปีของเขานำการพื้นฟู “พัฒนา การขนส่ง และอาหาร” กูบิตส์เชคตั้งความหวังจะพัฒนาเหลืองล้าหลังทางด้านเศรษฐกิจทางตอนเหนือและดินแดนทางตอนกลางของประเทศ แต่โครงการที่ประสบผลสำเร็จได้แก่การย้ายเมืองหลวงจากริโอ เดอ Janeiro ไปอยู่ที่บราซิเลีย บนที่ราบสูงแห่งหนึ่งของรัฐอยอัต เมืองหลวงแห่งใหม่เปิดใช้ในการประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรกในวันที่ 21 เมษายน ค.ศ.1960 โครงการที่รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นจำนวนมหาศาลทั้งค่าใช้จ่ายไปในการซื้อหาอุปกรณ์ตบแต่งที่สวยงามมาประดับประดา มีผู้ให้ตัวเลขไว้ว่าประมาณ 700 ล้านเหรียญสหรัฐ⁵⁶ โครงการที่กูบิตส์เชคประ.มินว่าเป็นผลงานที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของเขาก⁵⁷

ทางด้านการต่างประเทศ กูบิตส์เชค ประธานาธิบดีผู้นิยมลื่อมใสในสหรัฐอเมริกา เป็นทุนเดิม ก่อนเข้ารับตำแหน่ง (หลังการเลือกตั้งแล้ว) เดย์เดินทางไปเชื่อมสัมพันธไมตรีกับสหรัฐอเมริกา เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งกูบิตส์เชคเป็นผู้นำคนหนึ่งของชาติในละตินอเมริกาที่เสนอโครงการต่อต้านการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคนี้ต่อรองประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสัน เมื่อคราวที่เดินทางมาเยี่ยมเยียนผู้นำรัฐต่างๆ ในอเมริกาใต้ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1958 และโครงการดังกล่าวเป็นความจริงขึ้นในปี ค.ศ.1961 เมื่อประธานาธิบดีจอห์น เอฟ เคนเนดี ประกาศจัดตั้งโครงการช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจและสังคม หรือ Alianza para Progreso ให้แก่ชาติต่างๆ ในละตินอเมริกาทั้งนี้ยกเว้นคิวบา

⁵⁵ แผนการของกูบิตส์เชคแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนด้วยกัน ขั้นตอนแรกจากเดือนดiciembre ค.ศ.1958-1959 เป็นระยะเวลาปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ ในส่วนรัฐบาลจะหมายการแก้ไขภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันตั้งเป้าหมายการผลิตให้ถูกต้องและปรับปรุงค่าจ้างแรงงานให้ตรงรับสภาพความเป็นจริง ขั้นตอนที่ 2 จากเดือนมกราคม ค.ศ.1960 เป็นต้นไป เมื่อราคาน้ำในคลังคงที่ รัฐบาลจะควบคุมคุณภาพให้เป็นเช่นนี้ยกเว้นในเรื่องไฟฟ้าเท่านั้น ดู Ibid., pp. 175-182.

⁵⁶ Herring, op. cit., p. 874.

⁵⁷ Richard Bourne, *Political Leaders of Latin America* (London, 1969) p. 166.

รัฐสภาแห่งราชอาชีพ ตั้งอยู่ที่เมืองราชบุรีเลี้ยงเป็นผลงานที่ประดานาเชิญต่อกับบุตรสาวคุณใจนา ก่อสร้าง

นโยบายทางด้านเศรษฐกิจของกูบิตส์เชคไม่ประสบผลสำเร็จตั้งแต่นั้นมาอย่างประเทศ เมื่อกูบิตส์เชคขึ้นปกครองประเทศฐานะทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไม่มั่นคง เกิดมาจากการเงินเพื่อและเงินกู้ที่เพิ่มจำนวนสูงขึ้น พีชเศรษฐกิจที่เคยนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศชั่วคราว ในปี ค.ศ.1954 เคยขายได้ในราคากิโลกรัมละ 40 บาท ในปี ค.ศ.1958 ขายได้เพียงกิโลกรัมละ 20 บาท การนำร่องยังคงทำให้เศรษฐกิจตกต่ำลงไปอีก ตัวเลขเศรษฐกิจของหน่วยงานปกครองทุกระดับเข้าขั้นล้มเหลว รายรับไม่พอ กับรายจ่ายส่วนใหญ่ไปต่อการฉ้อราษฎร์บังหลวง ที่สำคัญได้แก่การประพฤติมิชอบของอาคิมาร์ เดอ บาร์อส ผู้อำนวยการรัฐเชา เปาโล ที่แสดงหารายได้อันมิชอบจากการก่อสร้างทุกโครงการของรัฐ เมื่อถูกจับได้ข้อแก้ตัวของเขาก็คือ “ข้าพเจ้าประพฤติมิชอบก็จริง แต่ไม่ได้ทำให้งานของรัฐเสียหาย” ในเมืองหรือรัฐอื่น ๆ ไม่แตกต่างไปกว่ารัฐเชา เปาโล มากนัก สิ่งเหล่านี้เป็นต้นเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำลายระบบเศรษฐกิจของประเทศ

กูบิตส์เชคแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจด้วยการออกประกาศรัฐตามสถานที่ต่าง ๆ ให้คำมั่นสัญญาพร้อมเสนอโครงการแก้ไขปัญหาของประเทศแก่ชาวราชีล ในขณะเดียว กันปล่อยให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศทรุดหนักลง ราคัสินค้าถูกตัวสูงขึ้น รายได้ประชาชาติต่ำลง เมื่อถูกกดตันจากทั้งกลุ่มชาวและกลุ่มชาติ ภูบิตส์เชคหันไปขอพึ่งทางด้านการเงินจากองค์การปีโตรเลียมแห่งชาติ ซึ่งขณะนั้นเองก็มีฐานะทางการเงินที่ไม่แตกต่างไปจากรัฐบาลมากนัก ทั้งนี้เนื่องมาจากความไม่มีประสิทธิภาพทางด้านบริหาร การใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อน้ำมันดิบจากต่างประเทศ และการปฏิเสธข้อเสนอของทุนร่วมของนักลงทุนต่างชาติ

ขณะที่เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ แต่ทางด้านอุตสาหกรรมกลับเจริญเติบโตอย่างมาก⁵⁸ โดยมีเชา เปาโล เป็นผู้นำและริ NOI เดอ จานโร เป็นอันดับต่อมามีโรงงานประกอบยนต์ของบริษัทเอเมริกัน เยอร์มัน และฝรั่งเศส ที่ส่งผลผลิตออกสู่ตลาด มีทั้งรถยนต์นั่ง และรถยก บรรทุก เป็นจำนวนมาก ที่นักเศรษฐศาสตร์ของประเทศบางคนวิจารณ์ว่าเกิดความต้องการของคนในชาติ ทางด้านก่อสร้างก็มีนักลงทุนชาวอิตาเลียน เยอร์มัน สเปน และอเมริกันเข้ามาลงทุนกันเป็นจำนวนมาก มีตึกรามบ้านช่อง ศูนย์การค้าทันสมัยเข้ามาแทนที่ ความเจริญเหล่านี้ได้สร้างความชัดเจนให้แก่สังคม เพราะในขณะที่เศรษฐกิจภาคเอกชนเจริญอย่างเต็มที่ แต่ภาค

⁵⁸ เออริค เรียกบราซิลว่าดินแดนที่คจรรย์ทางด้านเศรษฐกิจ (Land of Miracles) op.cit., pp.873, 884-885. ศินและวัสดุเชอร์แมนเรียกว่า ความมหัศจรรย์ทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Miracle) op.cit., p. 377.

รัฐบาลกลับตกลงต่อไม่อาจจัดหาให้แก่ประชาชนได้แม้แต่กิจการสาธารณูปโภคที่จำเป็น เช่น น้ำประปา กระแสไฟฟ้า หรือแม้แต่กำลังสำรวจเพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของชาวราชีล

กุบิตส์เชคไม่สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ด้วยแต่เพียงคำมั่นสัญญา หรือความพยายามที่จะเพิ่มรายได้ด้วยการเพิ่มอัตราการผลิตกาแฟส่งขายในตลาดโลก เพราะนั่นเท่ากับซ้ายเรื่องความหมายให้แก่เศรษฐกิจของประเทศเมื่อจำนวนผลผลิตกาแฟลดลง ในปี ค.ศ.1959 กว่าครึ่งปีที่ผ่านมาลดลงถึง 37% ดุลการค้ากับต่างประเทศติดลบถึง 212 ล้านเหรียญสหราชอาณาจักร ค่าของเงินกู้ต่ำลงกว่าที่เคยเป็น กุบิตส์เชคหาทางออกด้วยการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาภายในประเทศจากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าเป็นจำนวน 300 ล้านเหรียญสหราชอาณาจักร และจากกองเงินทุนระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) อีก 37.5 ล้านเหรียญสหราชอาณาจักร แหล่งเงินทุนทั้ง 2 แห่ง ยังคงให้กู้เงินตามสัญญาแต่โดยเงื่อนไขว่ารัฐบาลราชีลต้อง “ลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลลง งดการให้สินเชื่อของธนาคาร และจัดทำมาตรการรักษาค่าของเงินสกุลครูโซโรให้คงที่” มาตรการที่กุบิตส์เชคและสมาชิกรัฐสภาเห็นว่ารับไม่ได้ เมื่อถูกปฏิเสธการกู้เงิน กิจกรรมการต่อต้านอเมริกันเกิดขึ้นโดยทั่วไป ผู้ที่ร่วมมือด้วยได้แก่พรรคคอมมิวนิสต์ของบร้าชีล แต่ที่มีผลต่อรัฐบาลของกุบิตส์เชคก็คือความตกลงทางด้านเศรษฐกิจที่กรุดหนักลงไปอีก

ปลายสมัยของกุบิตส์เชค (ค.ศ.1959-1960) คลื่นสูกใหม่ทางด้านเศรษฐกิจที่พัฒนาการหน่วยงานรัฐบาลของกุบิตส์เชคเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ในปี ค.ศ.1959 เมื่อเกิดภาวะตกต่ำทางด้านเศรษฐกิจและกุบิตส์เชคแก้ด้วยการเพิ่มปริมาณผลิตกาแฟเพื่อหวังจะใช้รายได้จากการแพร่กระจายแบบเบาะกระเบื้องให้แก่รัฐบาล ผลไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้ ราชีลเคยจำหน่ายกาแฟนำรายได้เข้าประเทศในปี ค.ศ.1959 เป็นเงิน 750 ล้านเหรียญสหราชอาณาจักร แต่ในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1960 นอกจากไม่ได้เงินเท่าเดิมแล้วยังมีกาแฟที่ค้างต้องยกอยู่ 34 ล้านกระสอบเพราเวราคาซื้อในตลาดโลกต่ำกว่าราคาน้ำทุน และกาแฟเหล่านั้นรัฐบาลได้จ่ายเงินไปให้แก่พ่อค้าแล้วในราคานปี ค.ศ. 1959 ความล้มเหลวในนโยบายทางด้านเศรษฐกิจในรูปต่าง ๆ ก่อให้เกิดความไม่พอใจของประชาชนและนำไปสู่การจลาจลวุ่นวายในที่สุด

ในขณะที่บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะเสื่อมโทรมทางด้านเศรษฐกิจในปี ค.ศ.1960 ตรงกับสมัยของการเลือกตั้งทั่วไป ในการแข่งขันซึ่งดำเนินการในปี ค.ศ.1961 มีผู้ลงสมัคร 2 คน คนแรกได้แก่ นายพลเอนริเก เตเซรา ลอดต์ อายุ 65 ปี นายหัวหน้ากองการชก

และอดีตวัฒนธรรมีกระหงกลาโหมในรัฐบาลก่อน ลงสมัครในนามของพรรคพีเอสตี และพรรคพีที่บีร่วมกัน และคนที่ 2 ได้แก่ ยานิโอ กادرอส ผู้สมัครของพรรคดูดีเอ็น

ลottดีเป็นผู้ที่พรรคพีเอสตีและพรรคพีที่บีเห็นว่าเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะเข้ามาแทนที่ กฎบัตรเชค โดยไม่ได้คำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ลottดีขาดประสบการณ์ทางด้านการเมือง บุคลิกภาพไม่เป็นที่ต้องตาต้องใจ และได้รับการสนับสนุนจากคอมมิวนิสต์ เพราะฉะนั้นถึงแม้ว่าลottดีจะมีชื่อเสียงในฐานะผู้รักษาความเป็นประชาธิปไตยให้แก่ประเทศในคราวที่ป้องกันการรัฐประหารของ “ขบวนการ 24 สิงหาคม” ในปี ค.ศ.1955 และเป็นนักชาตินิยมคนหนึ่ง อากิเช่น ใหสิทธิ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแก่ผู้ไม่รู้หนังสือ และการห้ามส่งเงินตราออกนอกประเทศเกินความจำเป็น แต่ที่สำคัญได้แก่การปราบกบฏของนายทหารอากาศนิยมขวาในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1956 ที่ก่อเหตุจากฐานทัพที่เมืองจาราเรียกันภายในแบบลุ่มแม่น้ำอะเมซอน แต่เมื่อมาแข่งขันกับ กادرอส ชาวเมืองเชา เปาโล บุคคลที่ผู้บริหารพรรคดูดีเอ็นเห็นว่าจะสามารถนำชัยชนะให้แก่พรรคได้หลังจากที่เพ่ายแพมายหลายครั้ง เป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความซื่อสัตย์ตั้งแต่ครั้งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี และต่อมามีความรับรู้ว่าการรัฐเชา เปาโล เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดีอีกทั้งยังได้รับ การสนับสนุนจากคาร์ลลส์ ลาเซอร์ดา⁵⁹ ความเห็นของลาเซอร์ดาถูกต้อง ในการเลือกตั้งที่ว่าไปด้วยความมั่นสัญญาของกادرอสที่ว่า “จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจอันได้แก่ภาวะเงินเฟ้อ และการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ” กادرอสได้รับการสนับสนุนจากนักอนุรักษ์นิยม ส่วนพวกซ้ายของบร้าซิล กادرอสเป็นที่ต้องใจด้วยนโยบายเป็นมิตรกับสหภาพโซเวียต และคิวบา ภายใต้การปกครองของ คาสโตร และกับพวกรชาตินิยมหัวรุนแรง กادرอสให้สัญญาจะ “ขัดอิทธิพลของนักลงทุนต่างชาติ” ผลของการเลือกตั้งกادرอสได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงที่มากที่สุดในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งของบราซิล

ยานิโอ กادرอส (ค.ศ.1961)

ยานิโอ กادرอส (มกราคม-สิงหาคม ค.ศ.1961) เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีของ บร้าซิลในวันที่ 31 มกราคม ค.ศ.1961 เมื่อขึ้นบริหารประเทศจะด้วยความบังเอิญหรือความ

⁵⁹ ในการประชุมพรรคดูดีเอ็นเมื่อเดือนพฤษจิกายน ค.ศ.1959 คาร์ลลส์ ลาเซอร์ดา ได้แสดงเหตุผลอย่างชัดแจ้ง ว่าความพยายามของพรรคดูดีเอ็นอย่างแน่นอนต่อพรรคสังฆราชี นาเกลเซส ลงสมัครในนามของพรรคแทนยานิโอ กادرอส Skidmore op.cit., p. 190.

เนื่องจากความต้องการของสังคมแต่ ได้กล่าวไว้ว่างหน้าตั้งนี้ว่า “ข้าพเจ้าจะทำทุกอย่างเพื่อสร้าง
บรรษัชลั่นในใหม่โดยไม่เกรงกลัวอิทธิพลหรือเห็นแก่ผู้ใด และด้วยวิธีการของข้าพเจ้าตั้งกล่าวจะ
ทำให้ข้าพเจ้าอยู่ในตำแหน่งได้ไม่เกิน 7 เดือน”⁶⁰ คำทำงานของภาครัฐเป็นจริงในวันที่ 25
สิงหาคม ปีเดียวกันนั้นเอง ด้วยแรงกดดันจากทุก ๆ ฝ่าย ภาครัฐลงนามในหนังสือลาออกจาก
ตำแหน่งยืนต่อประธานรัฐสภา และตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ผู้ที่จะมาแทนในตำแหน่ง
ประธานาธิบดีในกำหนดเวลาที่เหลืออีก 4 ปีกว่า ได้แก่รองประธานาธิบดีหรือโจรอัว กูลาร์ต

เมื่อภาครัฐขึ้นบริหารประเทศ สภาพเศรษฐกิจตกต่ำเป็นอย่างมากอันเป็นผลมา
จากนโยบายที่ผิดพลาดของกูบิตส์เชค ในช่วง 5 ปีในตำแหน่งของกูบิตส์เชค ภาวะเงินเพื่อสูง
ที่สุดเป็นประวัติการณ์ ในปี ค.ศ.1960 งบประมาณของแผ่นดินติดลบเป็นเงิน 300 ล้านเหรียญ
สหรัฐ หนี้กับต่างประเทศมีจำนวนถึง 3,000 ล้านเหรียญสหรัฐ การพิมพ์ชนบัตรขึ้นใช้เกินค่า
กองทุนสำรองของประเทศ และค่าใช้จ่ายไปในการสร้างเมืองหลวงราชเลียอิก 700 ล้านเหรียญ
สหรัฐ เหล่านี้ล้วนเป็นภาระที่กูบิตส์เชคทิ้งเอาไว้ให้ภาครัฐแก้ทั้งนั้น

ภาครัฐสร้างปัญหาให้แก่ตนเองเพิ่มขึ้นอีก ในฐานะ “ผู้บดกวดความเสวร้ายใน
สังคม” ตำแหน่งซึ่งภาครัฐแต่งตั้งให้แก่ตนเอง เข้ามายุ่งกับสังคมและความต้องการของมา
ของเขาบัดกรากสังคมบรรชัล ด้วยการทำจัดผู้ประพฤติมิชอบในวงการรัฐบาล ปราบผู้ซึ่งอ้างว่า
บังหลวง ทั้งที่เกิดตั้งแต่ในสมัยรัฐบาลก่อน และรวมทั้งรองประธานาธิบดีของเขาก็ คือ โจอัว
กูลาร์ต ตลอดไปถึงสมัยกษัตริย์แทนราชวงศ์ทุกผู้คนตามที่โอกาสจะอำนวย การปราบปราม
อย่างรุนแรงของภาครัฐสร้างความไม่พอใจให้แก่สมาชิกของพรรครีโอลีติ ซึ่งภาครัฐเองสังกัด
อยู่ รวมไปถึงสมาชิกของพรรคร่างงานที่กูลาร์ตเป็นสมาชิกอยู่ด้วยเช่นกัน การต่อต้านมีมากเท่าไร
ภาครัฐเพิ่มมาตรการหักขึ้นเท่านั้น ในกรณีแก้ปัญหาเศรษฐกิจจากการอุดหนุน เวียน ภาครัฐ
ร้ายของชาติ” ดำเนินมาตรการที่รุนแรงขึ้นไปอีก เมื่อเห็นว่ารัฐบาลขาดเงินหมุนเวียน ภาครัฐ
สั่งด้วยใช้เงินซื้อยเหลือในกองทุนพยุงราคาน้ำมันโดยเฉลี่ยว่างานน้ำมันไปไตรเลียม ทำการปฎิรูประบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา ประกาศตรึงค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ยกเว้นในกรณีที่จำเป็น
ติดบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล ยุติการพิมพ์ชนบัตรขึ้นใช้อย่างพื้มเพื่อยได้ไม่คำนึง

⁶⁰Herring., op cit., p. 875

ถึงจำนวนเงินทุนสำรองที่มีอยู่⁶¹ และที่สำคัญได้แก่ การยกเลิกนโยบายรับซื้อผลิตผลกาแฟที่มีคุณภาพต่ำจากผู้ประกอบการที่รัฐบาลก่อน ๆ เคยปฏิบัติกันมา การปฏิเสธการช่วยเหลือครั้งนี้เป็นผลทำให้ผู้ผลิตกาแฟเกิดความเสียหาย มีกำไรที่คุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานเหลือในโกดังเป็นจำนวนมาก (หรือไม่ก็นำไปเผาทิ้ง) สร้างความไม่พอใจขึ้นให้แก่รัฐส่วน ก่อการอุսส่องไม่ทุกน้ำ ร้อนต่อการวิพากษ์วิจารณ์ด้วยความตั้งใจตั้งหน้าตั้งตาทำงานต่อไป ในขณะที่ภาวะเงินฟื้อซึ่งคงสืบตัวสูงขึ้น

ในด้านความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา ถึงแม้ว่าการตรวจสอบจะตระหนักถึงความสำคัญของสหรัฐอเมริกาและเห็นว่าเป็นเพียงประเทศเดียวที่พอจะให้พึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจด้วยการให้ภูมิเงินมาพูงภาวะความต่ำตานเศรษฐกิจได้ แต่การพยายามดำเนินนโยบายไม่ผูกไฟประเทศใดทำให้บริษัทในสมัยการอุดหนุนเป็นที่ว่าฝ่ายไฟโลกค่ายคอมมิวนิสต์ เมื่อก่อการอุสส่อง การณ์ให้การสนับสนุนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้าเป็นสมาชิกในสหประชาชาติแทนสาธารณรัฐจีน⁶² นอกจากนี้ยังเบิดการเจรจาเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ทางการทุกด้านสหภาพโซเวียตและประเทศในค่ายดังกล่าวด้วย หรือเมื่อประธานาธิบดีจอห์น เอฟ เคนเนดี้ส่งเอกสารราชทูตอดอล์ฟ เบอร์ล ไปเจรจาเพื่อค่าคลายปัญหาและดึงบริษัทออกจากบัญหาคิวบา ก่อการอุสส่องให้การต้อนรับเบื้องล้อย่างไม่สมเกียรติ แต่ในขณะเดียวกันให้การต้อนรับเออร์เนสโต “เช” เก瓦รา⁶³ อีกทั้งให้เกียรติเชิดชัยการร่วมเจรจาปรึกษาหารือในบัญหาต่าง ๆ ของภูมิภาคอเมริกาใต้ อีกด้วย เมื่อเอกสารราชทูตอเมริกันขึ้นจอห์น มาร์ คาบอด วิพากษ์วิจารณ์นโยบายต่างประเทศของบริษัทการอุดหนุนกลับไปด้วยคำกล่าวที่ว่า “บริษัทเป็นประเทศเอกสารและมีอำนาจอธิบดีโดยที่จะกำหนดแนวทางในการดำเนินนโยบายของตนและจะไม่ยอมให้ประเทศใดเข้ามแทรกแซงโดยเด็ดขาด”⁶⁴

อย่างไรก็ตามแม้นนโยบายต่างประเทศที่ไม่ผูกไฟผู้ใดเน้นความเป็นตัวของตัวเองและประโยชน์ของชาติจะไม่เป็นที่พอใจรัฐบาลที่ว่าอังตันมากนัก แต่นโยบายภายในประเทศที่มุ่งขัด

⁶¹ ภูมิศาสตร์พัฒนาบัตรห้ามใช้เป็นเงิน 43 ล้านเหรียญครุฑ์บริส Bailey and Nasatir, op.cit., p.523

⁶² บรรชัลล์เป็นประเทศแรก (ยกเว้นคิวบา) ที่มีสตัมมานูทางใน “บัญหาจีน” อย่างเปิดเผยและเป็นอิสระอย่างแท้จริง

⁶³ Bourne, op.cit., pp.55-94 นักปฏิรัติสังคมชาวอาร์เจนตินาผู้ช่วยเหลือปีเตอร์ คาสโตรสถาปัตยศิริบ้าให้สำเร็จตุกของท่านโนลีเมียบิบีเยียชีจิเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.1967 ขณะที่อยู่อาศัยอยู่ในบ้านที่ “บ้านที่อยู่รักษา” ของท่านในกรุงเทพฯ ประเทศไทย

⁶⁴ Herring, op.cit., p. 876

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1961 สถานการณ์ภายในประเทศมีสภาพที่ลื้นหวง โครงการปฏิรูประบบภาษีอากรและที่ดินไม่ได้รับการสนับสนุน นอกจากนี้นโยบายต่างประเทศที่ทุกฝ่ายเคยมีความเห็นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเกิดการแตกแยก ในวันที่ 25 เดือนเดียวกันนั้นเองด้วยความหวังว่าคงจะได้รับการคัดค้านจากรัฐสภา แต่การณ์กลับไม่เป็นที่คาดหมายไว เมื่อการรอสั่งในลาออกจากการดำเนินการ รัฐสภาขึ้นใบลาออกด้วยความดีใจ ด้วยความเสียใจการรอสเดินทางไปพำนักอยู่ในอังกฤษ ปล่อยให้ชาวบริเตนลิพากษ์วิจารณ์ไปต่างๆ นานาเรื่องการรอสอาจเป็นคนเสียสติหรือไม่ก็เป็นนักการเมือง “ใจน้อย” กูลาร์ตซ์ซึ่งขณะนั้นอายุ 43 ปี อยู่ในระหว่างเดินทางเยี่ยมเยียนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนรับเดินทางกลับมารับตำแหน่งประธานาธิบดีแทนแต่เนื่องจากความหวาดระแวงทางการเมืองด้วยเกรงว่ากูลาร์ตผู้มีภารกิจสำคัญมีนิสัย อาจนำประเทศเข้าสู่ค่ายของโลกคอมมิวนิสต์ที่มีโซเวียตรัสเซียเป็นผู้นำ นายทหารกลุ่มนี้รวมตัวคัดค้านการเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีของกูลาร์ต แต่ผลจากการเจรจาประนีประนอม ในเดือนตุลาคม รัฐสภาผ่านกฎหมายฉบับหนึ่งให้มีการจัดตั้งสำนักนายกรัฐมนตรี โดยเลือกมาจากการสมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรจำนวนหนึ่งให้เป็นกรรมการ และให้ประธานของคณะกรรมการกลุ่มนี้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจของกูลาร์ตไว้

ໂຈ້ວ ກຸລາຣັດ (ກ.ສ.1961-1964)

กุลาร์ด้นักการเมืองนิยมซ้ายของ巴西ลี่ได้รับอิทธิพลมาจากการปฏิวัติคิวบา⁶⁵ เช่น ส่วนการเมืองตั้งแต่เมื่ออายุได้ 35 ปี ในตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงแรงงานในรัฐบาลของวาร์กัส ในปี ค.ศ. 1950-3 ปีต่อมาถูกนายทหารกลุ่มหนึ่งบีบังคับให้ลาออกจากเมืองจากความผิดข้อหาพัวพันกับการทุจริตในการดำเนินงานของสหภาพแรงงานแห่งบรากีล ในปี ค.ศ. 1954 เมื่อวาร์กัสกระทำให้ตั้นบิลกรรม กุลาร์ดเข้ารับตำแหน่งผู้นำสหภาพแรงงานแทน และในปี ค.ศ. 1955 จากความเป็นผู้นำกรรมการ กุลาร์ดได้รับเลือกจากบิลเซชกให้ลงสมัครในตำแหน่งรองประธานาธิบดี

⁶⁵Hodges, op cit., p. 259.

และอีกครั้งในปี ค.ศ.1960 ภายใต้รัฐบาลของกานต์ โดยท่านฯ ไปแล้ว กฎาร์ตไม่ได้รับความไว้วางใจจากกองทัพนัก ในสายตาของนักการเมืองอื่น ๆ กฎาร์ตคือสัญลักษณ์ของ “นักปลุกระดมนักก่อการ แล่นักละเมิดกฎหมาย” ประชาชนฝ่ายขวาเห็นว่าเขามี “คอมมิวนิสต์” และผู้เสียภาษีเห็นว่า “เขามีนักช้อราษฎร์บังหลวงตัวตน”⁶⁶ ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ราชีลต้องมีสถาบันนายกรัฐมนตรีเกิดขึ้นมาอีกสถาบันหนึ่ง และอำนาจของประธานาธิบดีถูกจำกัดลงด้วย เช่นอำนาจของพระมหากษัตริย์อังกฤษที่ถูกจำกัดลงเมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกนาคราตา เมื่อหลายร้อยปีที่ผ่านมา

แม้จะมีการประนีประนอมส่งผลให้ราชีล้มทั้งประธานาธิบดีและนายกรัฐมนตรีในขณะเดียวกัน แต่ในทางปฏิบัติกฎาร์ตและตันครีโด นีเวส ไม่มีอำนาจที่แท้จริงในการบริหารประเทศ เมื่อเนเวสเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และว่า “ปัญหาขาดดุลจะขึ้นสูงถึง 600 ล้านเหรียญสหรัฐในปี ค.ศ.1961 ถ้าไม่มีการควบคุมการใช้จ่ายเงินของประเทศ” รัฐสภาปฏิเสธข้อเรียกร้องของเนเวสอย่างไม่มีเยื่อใย

ทางด้านความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา กฎาร์ตไม่ได้รับความเชื่อใจจากสหรัฐอเมริกา เมื่อตนกับที่กานต์ได้รับ แม้ว่ากานต์จะดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระและต่างจากสหรัฐอเมริกา แต่นโยบายทางด้านเศรษฐกิจสอดคล้องกับความต้องการของสหรัฐอเมริกา และกองเงินทุนระหว่างประเทศ แต่สำหรับกฎาร์ตแตกต่างออกไป การดำเนินนโยบายผูกพันกับคอมมิวนิสต์ การไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกองเงินทุนระหว่างประเทศ และการช้อราษฎร์บังหลวง⁶⁷ ทำให้สัมพันธ์ไม่ดี เลวร้ายลงกว่าเดิม ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1962 สัมพันธ์ไม่ดีของทั้ง 2 ประเทศยิ่งตึงเครียดลงอีกเมื่อลิโอเนล บริโคลา ผู้ว่าการรัฐริโอ กรังเด คู ชูล ผู้มีศักดิ์เป็นพี่เบยของกฎาร์ต ประกาศยืดกิจการโทรคัพที่ซึ่งเป็นบริษัทลงทุนของชาวอเมริกันเข้าเป็นของรัฐ โดยจ่ายค่าเสียหายให้เป็นจำนวนเงิน 400,000 เหรียญสหรัฐ (ราคาที่ต่ำกว่าราคาริวิงถึง 10 เท่า ตัว) ก่อนหน้านั้นก็เคยชี้ดักการผลิตกระแสไฟฟ้า (Electrobras) มา ก่อน แม้ว่าประธานาธิบดีจะหัน เอฟ เคนเนดี้ ไม่ได้ตัดตอนการกระทำของกฎาร์ตแต่อย่างใด แต่การยืดกิจการของต่างชาติเข้าเป็นของรัฐก่อให้เกิดความวิตกกังวลของบรรดาแกลงทุนต่างชาติ และเมื่อรัฐสภาก่อกฎหมายในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1962 กำหนดผลกำไรงานเกิน 10% ของเงินลงทุนไม่ได้ และกำไร

⁶⁶Herring, op.cit., p. 877. และสุวิช บุญบางกอก, อ้างแล้ว, หน้า 12-13.

⁶⁷ช่วงระยะเวลาเดียวกัน ได้อินในค่าแห่งประธานาธิบดี กฎาร์ตสามารถซื้อไว้บคสครรภ์ใหญ่โดยหันหน้าในรัฐริโอ กรังเด คู ชูล ไว้เป็นกรรมสิทธิ์ได้

จำนวนดังกล่าวนั้นจะนำไปเพิ่มต้นทุนไม่ได้เช่นกัน ผลทำให้การลงทุนของต่างชาติลดน้อยลง และรวมไปถึงนักธุรกิจชาวบราซิลที่มีธุรกิจเกี่ยวข้องกับต่างชาติตัวอย่าง มีการโอนทรัพย์สมบัติ ออกนอกประเทศไม่มีครบทราบจำนวนที่แน่นอนแต่มากพอที่จะทำลายระบบเศรษฐกิจของประเทศได้ แต่ที่มีผลมากก็คือเมืองบริโภคลาประชาค่าว่าชาวบราซิลกำลังถูกชาวอเมริกันเย่งอาชีพ และเสนอแนะให้ “รัฐบาลยึดทรัพย์สินทั้งหมดที่ลงทุนในบราซิลซึ่งมีอยู่ประมาณ 15,000 ล้าน เหรียญสหรัฐ เข้าเป็นของรัฐ” ข้อเสนอของบริโภคลาได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากกลุ่มวิชาชีพ ลอส เพรสเตส และพลพารค์คอมมิวนิสต์ของเข้า

สหราชูอเมริกาถอนการลงทุนและความช่วยเหลืออย่างจริงจังเมื่อบราซิลลับไปกระชับ ไม่ตรึงกับสหภาพ โซเวียต ซึ่งเป็นผลทำให้แนวความคิดและสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งบราซิลเข้าไปมีอิทธิพลต่อรัฐบาล ภายใต้เงินช่วยเหลือ 355 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ.1962 ลดลงเหลือ 174 ล้านเหรียญสหรัฐในปี ค.ศ.1963 เงินจากยอดดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นเงินช่วยเหลือโครงการจัดหน้างานและที่อยู่อาศัย การศึกษาและสาธารณสุขของคาร์ลอส ลาเซอร์ดา⁶⁸ ส่วนที่เหลือส่วนใหญ่เหลือพื้นที่แหล่งเรียนรู้และสำนักงานทางภาคเหนือหรือดินแดนที่เรียกว่าเซอร์เตา ในเดือนมีนาคม ค.ศ.1962 ประธานาธิบดี จูฟัน เอฟ เคนเนดี้ เมื่อทราบที่ส่งโรเบิร์ต เอฟ เ肯เนดี้ ในขณะดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมเดินทางไปบราซิล โรเบิร์ต ได้เดือนกุยาร์ตถึงปัญหาภาวะเงินเฟ้อของประเทศ และว่า (ปัญหาเงินเฟ้อ) “ได้ทำให้ค่าเงินช่วยเหลือตกไปถึง 14,000 ล้านเหรียญสหรัฐในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา”⁶⁹

จากข้อวิพากษ์วิจารณ์ของสหราชูอเมริกา ภูมิภาคอ้างว่าเป็นความผิดของ นีเวส และว่าถ้าให้อำนาจประธานาธิบดีกลับคืนบัญชาทั้งหลายจะดีไปเอง คำขอของภูมิภาคเป็นจริงในการประชุมรัฐสภาครั้งหนึ่งในเดือนมีนาคม ค.ศ.1963 สภาลงมติ 5 ต่อ 1 ให้ยกเลิกตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จากนั้นภูมิภาคต่อต้านการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติแผน 3 ปี โดยกำหนดให้ตัดรายจ่ายของรัฐบาล เพิ่มภาษีอากร ลดภาระกองทุนการให้ความช่วยเหลือพยุงราคาสินค้าบางชนิดลง โครงการนี้ต้องใช้จ่ายเงินทั้งหมดสูงถึง 15,000 ล้านเหรียญสหรัฐ แต่ด้วยความกดดันจากประธานาธิบดีจูฟัน เอฟ เ肯เนดี้ รวมกับความหวาดกลัวต่อการแพร่ขยายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ ในเดือนมีนาคม ค.ศ.1963 รัฐบาลอเมริกันอนุมัติเงินกู้ให้อีก 395.5 ล้านเหรียญสหรัฐ

⁶⁸Bourne, op.cit., pp. 200-238

⁶⁹Herring, op.cit., p. 878

โดยมีเงื่อนไขว่า บริษัลต้องจัดระบบเศรษฐกิจของประเทศใหม่ด้วยการตัดงบประมาณแผ่นดิน ขัดปัญหาภาวะเงินเพื่อ ยุติการพิมพ์ชนบัตรเกินกำหนด ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ที่ขาดทุนและทำการปฏิรูประบบภาษีอากรใหม่ และก่อนที่จะมีการจ่ายเงินช่วยเหลือรัฐบาล ต้องแสดงให้เห็นเป็นที่แน่ใจก่อนว่า เงินกู้นั้นจะถูกนำไปใช้ในทางที่ถูกต้องที่ควร กฎาร์ตไม่สามารถดำเนินตามเงื่อนไขได้ กล่าวคือ เนื่องไม่ได้รับการสนับสนุนจากการกรั่นไม่อนุಮัติค่าแรงเพิ่ม จะไม่มีเงินจ่ายเงินเดือนเข้าหน้าที่ของรัฐ ถ้าไม่พิมพ์ชนบัตรเพิ่ม กฎาร์ตไม่สามารถซักจุ่งใจให้รัฐสภามุ่งต้องการตัดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลได้ ในไม่ช้าปัญหาต่าง ๆ ก็ทับกุมเป็นทวีคูณ ค่าเงินสกุลครูเชโร ตากจาก 20 ครูเชโรเป็น 1,100 ครูเชโร และในปี ค.ศ.1964 เป็น 1,500 ครูเชโร ต่อ 1 долลาร์สหรัฐ เมื่อกฎาร์ตไม่สามารถควบคุมวิกฤตการณ์ทางการเงินได้ การท้าทายอำนาจรัฐเกิดขึ้นทั้งในเมืองหลวงและส่วนภูมิภาค⁷⁰ แต่ที่มีผลต่อความมั่นคงของรัฐบาลกฎาร์ตโดยตรงได้แก่ เมื่อกฎาร์ตสนับสนุนให้กลุ่มพลทหารเรือเกณฑ์ในเมอร์ริโอ เดอ جائโน ในเดือนมีนาคม ค.ศ.1964 ปฏิเสธไม่อยอมเชือฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และเมื่อถูกลงโทษกฎาร์ตสั่งให้ปลดปล่อยพลทหารเรือเหล่านั้นเป็นอิสระ พฤติกรรมของกฎาร์ตทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่นายทหารของกองทัพ ด้วยเหตุนี้เองในวันที่ 2 เมษายน ค.ศ.1964 นายทหารเหล่านั้นเข้ายึดอำนาจโดยปราศจากการต่อต้านจากฝ่ายรัฐบาล กฎาร์ตเดินทางหลบหนีจากบริษัทเสีย กลับไปริเวอร์ไซด์ของเขากัลฟ์ริโอ กรุงเด ตู ซูล และอีก 2 วันต่อมาหลบหนีออกนอกประเทศไปสื้อภัยอยู่ในประเทศไทย อุรุกวัย ทางบริษัทเสียเมื่อขาดผู้นำ รัฐสภางมดิแต่งตั้งให้ปาสโคลัล รานิเอรี มาซซิลลิ ประธานสภานัดแทนราชภรหรือสภาราช ในตำแหน่งประธานาธิบดีรักษาการด้วยความยินดีของชาวเมริกัน⁷¹

รวมเวลาทั้งหมด 31 เดือนที่กฎาร์ตปกครองบราซิล สิ่งที่เขารังไว้ให้แก่ประเทศ ก็คืออัตราค่าครองชีพสูงขึ้นถึง 300% ค่าเงินตราสกุลครูเชโรตากล 83% หนี้เงินกู้เพิ่มขึ้นเป็น 37,000 ล้าน雷ียสทรัฟฟ์ และภาวะการลงทุนจากต่างประเทศชบเชา คำมั่นสัญญาที่จะปฏิรูปที่ดินเป็นเพียงแค่ความหวัง แต่สำหรับสิ่งที่เขารังให้แก่ตนเอง ในปี ค.ศ.1950 กฎาร์ตมีที่ดินที่ได้รับมารถกทอดในรัฐริโอ กรุงเด ตู ซูล 3,400 เอเคอร์ ช่วงเวลาเพียง 8 ปี ในขณะดำรงตำแหน่งรองประธานาธิบดี และอีก 4 ปีในตำแหน่งประธานาธิบดี เมื่อออกจากบริษัลไปในปี

⁷⁰ Keen and Wasserman, op.cit., pp. 370-371

⁷¹ ประธานาธิบดีลินคอน ปี จันท์สัน ส์ฟาร์ส์น์ไปแสดงความยินดี นายดีน รัสด์ รัฐมนตรีต่างประเทศกล่าวว่าบราซิล “ได้ชีวิตใหม่” Herring, op.cit., p. 879.

ນາພລອໄວເຕີມປໍໄໂລ ມູອັວ (ຄນກລາງ) ແລະ ນາຍພລດູອີ້ນ ເກເດສ (ຄນຂວານື່ອ) ບຸນື່ອແສດງໜັບນະກາຍໝັດໆກ່ອວິຈີ
ນະຫາຮລັນວັນນາລົດເວື່ອນຫອງປະທານາທິບໍດີໄຈອັວ ອຸດາຮັດ ໃນປີ ດ.ສ.1964

ค.ศ.1964 กฎาร์ตเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินถึง 1.5 ล้านเอเคอร์ ทั้งนี้ไม่รวมบ้านที่สวยงาม อีก 25 หลัง และหุ้นในธุรกิจที่ดินอีก ๔ อึกจำนวนหนึ่ง ในบทบรรณาธิการของนิวยอร์ก ไทมส์ ฉบับวันที่ 2 เมษายน ค.ศ.1964 ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของกฎาร์ตว่า “ไม่ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนบริษัทให้เป็นคอมมิวนิสต์ แต่ประสบความสำเร็จด้วยการทำให้บริษัทล่มสลาย”⁷²

การปฏิริวติ “เมษายน ค.ศ.1964” ซึ่งคณะกรรมการเรียกว่าเป็นการ “ปฏิริวติประชาธิปไตย” นั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าการปกครองของประเทศไทยจากรัฐบาลพลเรือนไปสู่รัฐบาลทหาร เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงรูปการปกครองในปี ค.ศ.1889 เป็นต้นมา การปฏิริวติ ครั้งนี้ก็เหมือนกับทุก ๆ ครั้งที่ไม่มีการสูญเสียเลือดเนื้อและปราศจากการขัดขวางจากกลุ่มต่าง ๆ (อันเป็นสัญลักษณ์ หรือธรรมเนียมประเพณีทางการเมืองของบริษัทลับตั้งแต่การกบฏของ ติดตั้งเตในศตวรรษที่ 18 เป็นต้นมา)

เพื่อจัดระเบียบการปกครองใหม่ รัฐสภาโดยความเห็นชอบของคณะปฏิริวติในวันที่ ๙ เมษายน ค.ศ.1964 ประกาศยกเว้นการศึก ยกเลิกกฎหมายปกครองทุกฉบับที่มีอยู่และให้ใช้ คำสั่งคณะผู้ปกครองแทน ให้อำนาจผู้บัญชาการทั้ง ๓ กองทัพ และต่อมาแก่ประธานาธิบดีที่จะรักษาความสงบ รวมทั้งจำกัดสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนแต่จะคืนให้ภายในระยะเวลา ๑๐ ปี อีก ๒ วันต่อมาคือในวันที่ ๑๑ เมษายน รัฐสภาโดยความเห็นชอบของคณะปฏิริวติ เช่นกัน ลงมติแต่งตั้งให้นายพลเอกอุमเบอร์โต เดอ อาเลนкар์ คาสเตโล บังโก เข้าดำรง ตำแหน่งประธานาธิบดีในระหว่างของกฎาร์ต ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ ๓๑ มกราคม ค.ศ.1966

monarchial ให้รัฐบาลเด็ดขาดท่าทาง ค.ศ.1964-1985

อุนเบอร์โต เดอ อาเลนкар์ คาสเตโล บังโก (ค.ศ.1964-1967)

คาสเตโล บังโก ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดของกองทัพบราซิล ก่อน ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเป็นผู้ไม่มีบทบาททางการเมืองและไม่เป็นที่รู้จักของชาวบราซิล ท่ามกลาง แต่สำหรับกองทัพ คาสเตโล บังโกเป็นที่รู้จักอย่างดี บังโกลูกน้อยเป็นทั้งบัญญาชัน หัวหน้ากองทัพที่มีความสุขุมรอบคอบ เป็นผู้ที่รักความสงบ และเป็นนักประชาธิปไตย สำเร็จการศึกษาจาก

⁷² The New York Times, 2 April 1964, p. 2.

สถาบันทบทวนสูงของประเทศ มีผลงานมาจากการในสังคมโลกครั้งที่ 2 เมื่อเป็นผู้บัญชาการกองทัพบราซิลในอิตาลี เคยมีส่วนร่วมในการเรียกร้องให้วาร์กัลลาออกในปี ค.ศ.1954 สำหรับชาวต่างชาติ คาสเตโล บังโกเป็นที่รู้จักกันในฐานะนักต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ นิยมตะวันตกสนับสนุนการลงทุนของต่างชาติ และยึดแนวทางในนโยบายต่างประเทศตามสหรัฐอเมริกา ในภารกิจชี้ประหารขับไล่กูลาร์ทครั้งนี้ แม้ว่าคาสเตโล บังโกจะไม่ได้เป็นผู้ริเริ่ม แต่ด้วยความช่วยเหลือที่มีค่ายิ่งทำให้ฝ่ายปฏิวัติได้รับชัยชนะง่ายและเร็วขึ้น

คาสเตโล บังโก รับมอบตำแหน่งบริหารสูงสุดของประเทศจากคณะปฏิวัติเมื่อวันที่ 15 เมษายน ค.ศ.1964 ด้วยคำสั่งคณะผู้บุกครองแห่งเดือน ฉบับที่ 1 (Ato Institucional) ที่ให้อำนาจประธานาธิบดีจับกุมและลงโทษ “ผู้ขัดขวางการปฏิวัติ” โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการยุติธรรม การจับกุมลงโทษนานใหญ่เกิดขึ้น บุคคลเหล่านี้ได้แก่ พวกคอมมิวนิสต์ และผู้ประพฤติดนเป็นภัยสังคมใช้ตำแหน่งหน้าที่ไปในทางมิชอบแสร้งหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองรวมอยู่ด้วย มีผู้ถูกจับจำนวนหลายพันคนทั้งชายและหญิง นอกจากการจับกุมและลงโทษจำคุกแล้วยังมีการริครอบสิทธิทางการเมืองเป็นเวลาถึง 10 ปี ในจำนวนนั้นมีอดีตประธานาธิบดีจั๊สเซลิโน ภูมิตร์เชค จานิโอ กادرอส และโจอาว กูลาร์ต ทั้ง 3 คนถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบแสร้งหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง และผู้ที่คณะปฏิวัติพิจารณาแล้วว่าจะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น พระนิชิสโกร จูลิอัว ผู้นำสภาพชรawanainพื้นที่เซอร์เตาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ผู้มีความคิดตามอย่างฟีเดล คาสโตร แต่ไม่ใช่สมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์ เชลโซ เพอต้าโด นักเศรษฐศาสตร์ผู้ดูแลรับผิดชอบพื้นที่แห่งแรกในโครงการ SUDENE⁷³ (Superintendência do Desenvolvimento do Nordeste) จนเป็นผลสำเร็จ⁷⁴ (เป็นโครงการได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา) และเพื่อให้รู้ว่ามีทุกๆที่ก่อวังขวางขึ้น รัฐบาลจัดตั้งสำนักข่าวกลางแห่งชาติมีหน้าที่สอดส่องคุ้มครองและรายงานพฤติกรรมของกลุ่มนชนที่จะเป็นภัยต่อประเทศไทยให้แก่คณะปฏิวัติเพื่อพิจารณาตามเห็นสมควรต่อไป

⁷³ คนอื่น ๆ ที่ถูกกำจัดสิทธิทางการเมืองได้แก่ ผู้ว่าการรัฐ 6 คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 55 คน ผู้นำกรรมกรนาบทหาร เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และนักวิชาการอิกร้านวนหนึ่งร่วมแล้วประมาณ 400 คน มีเกล อาร์วาอส แห่งรัฐปอร์ตูบุรี เป็นผู้ร่วมการรัฐประหารที่ถูกจับและต้องไปคุกชั่บเดือนมาก่อนหนึ่ง เหตุการณ์ในปีนั้น เหตุการณ์ในปีนั้นเป็นภัยต่อต้านสหรัฐอเมริกา และต่อต้านการรับความช่วยเหลือจาก Alianza para Progreso

⁷⁴ Skidmore, op. cit., p. 185.

มีระชาน กัลบดี ศุภนเนอร์ โท เดอ อันเดนการ์ คาสเตโล บลังโก ให้การต้อนรับคณะครูชาวอาเมริกัน ในเมืองนราธิวาส เมื่อปี ค.ศ.1964

นอกจากอ่านจากทางการเมืองที่คำสั่งคณะผู้ปักครองแผ่นดิน ฉบับที่ 1 ให้อ่านใจไว้ในทางด้านการบริหาร ธรรมนูญฉบับนี้ยังให้อ่านจากประธานาธิบดีปลดหรือปล่อยออกเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ และการประ韶ศกภัยการศึกโดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา และยังถือว่าคำประกาศหรือคำสั่งได ๆ ของประธานาธิบดี เมื่อประกาศใช้และได้ล่วงระยะเวลาไปแล้ว ๓ เดือน ถ้าไม่มีการตัดค่าน้ำจากรัฐสภาให้ถือว่าเป็นกฎหมายที่ออกโดยรัฐสภาโดยอัตโนมัติ โดยสรุปเกิดคือ ศาสเตโล บรังโก ได้นำประเทศเข้าสู่ระบบเด็ดขาด อย่างไรก็ต้องทางปฏิบัติ เขอริงกล่าวไว้ว่า “รัฐบาลจะไม่พยายามใช้อำนาจเด็ดขาด แต่จะปักครอง “ไปตามอำนาจที่กฎหมายให้ไว้ และที่จะเป็นประโยชน์กับประเทศในส่วนรวมมากที่สุด อย่างเช่นการแต่งตั้งนักเศรษฐศาสตร์ที่มีความสามารถของประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ คนหนึ่งได้แก่ออกตามวิโโ อุลล่องอेस ในตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง และโรเบอร์โต แคมโปส ในตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงวางแผนและพัฒนา”⁷⁵ เป็นต้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับภาระการดำเนินงานตำแหน่งประธานาธิบดี มีการประกาศแก้ไขเพิ่มเติมขยายระยะเวลาการดำเนินงานตำแหน่งของศาสเตโล บรังโก ออกไปอีก 14 เดือน ไปหมดภาระในวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ.1967⁷⁶ การเปลี่ยนแปลงอีกประการได้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี และรองประธานาธิบดีต้องมาจากพรรคเดียวกัน

ทางด้านเศรษฐกิจ ในปี ค.ศ.1964 เมื่อคณะปฏิรัติขึ้นมาสู่การปกครอง ภาระเงินเพื่อของประเทศสูงถึง 100% งบประมาณขาดดุลไป ๖๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐ ศาสเตโล บรังโก พยายามดำเนินมาตรการลดปัญหาทางด้านการเงินของประเทศ แต่โครงการซึ่งเน้นในเรื่องการตัดค่าใช้จ่าย ทำให้มาตรฐานการครองชีพตกต่ำลง ทำให้ประชาชนเหล่าย้ายไม่พอใจการยกเลิกกองทุนช่วยพยุงราคาน้ำมันและข้าวสาลียังทำให้ประชาชนประสบภัยราษฎร์ที่สูงขึ้นในทุก ๆ จังหวัด รวมทั้งกิจการสาธารณูปโภคที่ต้องใช้น้ำมันโดยเฉพาะค่าเดินทาง และค่าขนส่ง เมื่อประกอบกับการกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ทำให้ชาวราษฎร์ซึ่งเป็นคนยากจนที่อาศัยอยู่ตามชนบทแอบอัดในเมืองริโอ เดอ Janeiro และเซา ปีตาโล ต้องจ่ายเงินถึง 1 ใน 4 ขอรายได้ประจำเดือนสำหรับการเดินทางเพื่อไปทำงานตามปกติ ความไม่พอใจของชาวราษฎร์เพิ่มทวีมากขึ้นเมื่อในทางกลับ

⁷⁵Herring., op.cit., p. 881. แคมป์ส เคยดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตบราซิลประจำสหรัฐอเมริกาและเคยประจำทั่วโลกในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่เขาวิจารณ์ว่า “อย่างไม่รับผิดชอบ” ด้วยการลาออกจากตำแหน่ง

⁷⁶ถ้าไม่ประกาศแก้ไขเพิ่มเติม ภาระของศาสเตโล บรังโก จะครบกำหนดในวันที่ 31 มกราคม ค.ศ.1966 วันที่กุลาร์ตครบกำหนดการดำรงตำแหน่งตามบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับก่อนแก้ไขเพิ่มเติม

กันรัฐบาลคงรักษาแรงสนับสนุนจากกองทัพ อนุมัติเงินเดือนเพิ่มขึ้นอีก 1 เท่าตัวให้แก่ทหารทั้ง 3 เหล่าทัพ สภาพแรงงานไม่สามารถรองรับป้องสมัชิกนั้นกรรมมาซีฟได้ เพราะนอกจากผู้นำสหภาพแรงงานจะเล่นการเมืองโดยเข้าเป็นฝ่ายรัฐบาลแล้ว ยังถูกจำกัดอำนาจโดยคำสั่งคณะกรรมการแห่งนักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อพยุงฐานะทางเศรษฐกิจของรัฐบาล ผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดได้แก่ประชาชนผู้หาเช้ากินค่ำและรับเงินเดือนประจำโดยทั่ว ๆ ไป

แต่สำหรับกับเจ้าหนี้รายใหญ่ในสหรัฐอเมริกา คาสเตโล บรังโก ดำเนินนโยบายเป็นที่พ่อใจบุคคลเหล่านั้นมาก มาตรการชลօการพิมพ์ธนบัตรออกใช้ ช่วยทำให้ฐานะการเงินของสกุลครูเซโรระเต็งขึ้นบ้าง ทำการปฏิรูประบบการเก็บภาษีอากร เฉพาะในเมืองเชาเปาโล แห่งเดียว รัฐบาลปลดเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากรที่ประพฤติมิชอบอาศัยตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ออกจากหน้าที่ถึง 150 คน กำหนดเงื่อนไขที่รัดกุมในการปล่อยสินเชื่อและการเรียกเก็บของธนาคารแห่งชาติ เพื่อป้องกันพฤติกรรมปล่อยเงินเชื่ออายุ่ปัลอยปัล เลยเช่นที่เกิดขึ้นในสมัยวาร์กัส กฎบิตร์เซค และกฎาร์ต ในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1964 ออกกฎหมายปฏิรูปที่ดินยืดที่ดินกร้างว่างเปล่า และไม่ได้ใช้ท่าประโยชน์ของเอกชนเพื่อจัดสรรให้แก่ชาวไร่ชาวนา โดยรัฐบาลจ่ายค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของที่ดินในรูปพันธบัตรเงินกู้ นอกจากนี้คาสเตโล บังสังโภ ยังพัฒนาความสัมพันธ์กับกลุ่มคนต่างด้าว⁷⁷ ด้วยการประกาศในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1964 อ้างถึงคำสั่งของรัฐบาลก่อนที่ว่า “ด้วยผลกำไรม่องบริษัทต่างชาติ” แม้จะคงรักษาข้อความเดิมที่ว่า “กำไรเกิน 10% ไม่ได้” แต่อนุญาตให้นำ 10% ของกำไรนั้นเพิ่มเข้าไปในต้นทุนของบริษัทได้ และในเดือนตุลาคมปีเดียวกันนั้นเอง รัฐบาลลงจ่ายค่าเสียหายให้แก่บริษัทในกิจการสาธารณูปโภคโดยเฉพาะของชาวอเมริกันและยูโรปอื่น ๆ ที่ถูกลิโอบนเดล บริษัทฯ ผู้ว่าการรัฐวิสาหกิจ บรังเด ดู ชูล ยืดไปตั้งแต่เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.1962 จากที่จ่ายไปแล้ว 400,000 เหรียญสหรัฐ เพิ่มเป็น 135 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยจ่ายงวดแรกเป็นเงิน 13.5 ล้านเหรียญสหรัฐ ที่เหลือจ่ายเป็นงวด ๆ ในกำหนดระยะเวลา 45 ปี ในเดือนธันวาคม ค.ศ.1965 ข้อตกลงฉบับใหม่ในการประกอบกิจการเหมืองแร่ อนุญาตให้บริษัทต่างชาติมีสิทธิประกอบการได้ตามปกติ

⁷⁷ จากรายงานของรัฐสภาปราากฎว่าในปี ค.ศ.1968 บริษัทลงทุนต่างชาติครอบงำเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ถึง 7 ตั้ง ๆ ถึงนี้คือ สถาบันการเงิน 40% การค้ากับต่างประเทศ 62% การขนส่งทางน้ำ 82% การขนส่งทางอากาศ 77% การผลิตร้อยละ 100% อุตสาหกรรมยารักษาโรค 80% และอุตสาหกรรมซีเมนต์ 90% Keen and Wasserman, op. cit., p. 373

และยังให้สิทธิบริษัทนั้น ๆ สร้างท่าเรือน้ำลึกและทางรถไฟจากเมืองไปสู่เมืองท่าได้ด้วย⁷⁸

ในด้านความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกา คัสเตโล บังโก ประกาศเข้าเป็นฝ่ายโลกเสรีที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ ต.มกรประการตัดสัมพันธ์ทางการทูตกับคิวบาในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1964 นอกจากนี้ในเดือนเมษายน ค.ศ.1965 แม้การแทรกแซงกิจกรรมภายในสาธารณรัฐโดมินิกันของสหรัฐอเมริกา จะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ไปในทางไม่เห็นด้วย⁷⁹ แต่ราชชีลทวนผลเดลานั้นด้วยการส่งกำลังทหารมัจฉาไม่นานนักเข้าไปอยู่ในกองกำลังรักษาสันติภาพนานาชาติภายในประเทศนั้น และสหรัฐอเมริกาได้ตอบแทนความร่วมมือดังกล่าวด้วยการให้ภัยเงินเพิ่มอีก 1,000 ล้านเหรียญสหรัฐจากแหล่งเงินต่าง ๆ ของประเทศรวมทั้งธนาคารโลก และกองเงินทุนระหว่างประเทศ นอกจากนี้ราชชีลยังช่วยคัดค้านการเข้าเป็นสมาชิกในสหประชาชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน และมีการส่งทหารเข้าไปช่วยสหรัฐอเมริกาในสังคมร่วมเวียดนามด้วย

การผูกไฟสหรัฐอเมริกาอย่างไม่คำนึงถึงสภาพความเป็นจริงเป็นผลร้ายแก่รัฐบาลมากกว่าผลดี ข้อความนี้เป็นความจริงในราชชีล ชาวราชชีลเริ่มวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของประเทศไทยในมหาวิทยาลัย นักศึกษา นักวิชาการต่าง ๆ เรียกรัฐบาลนี้ว่าเป็นรัฐบาลเผด็จการ ปิดกั้นเสรีภาพทางด้านการเมืองและไม่ส่งเสริมรัฐธรรมนูญการศึกษาของชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับรัฐบาลดึงเครียดอย่างหนักเมื่อรัฐบาลสั่งปราบปรามขบวนการนักศึกษาเหล่านั้นอย่างเห็นขาด ผู้นำนักศึกษาหลายคนถูกจับในข้อหาเป็น “คอมมิวนิสต์” มีการปิดทองคำการนักศึกษาหลายแห่ง เมื่อบวกกับความไม่พอใจของคนยากจน ชาวไร่ชาวนาและชนชั้นกลาง⁸⁰ (pragdian chassang lang จะมีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างดี) ผู้ถูกกระทบจากนโยบายเศรษฐกิจที่เอื้ออำนวยแต่เฉพาะคนมั่งมีและนายทุนต่างชาติ ความนิยมที่ประชาชนส่วนใหญ่เคยมีต่อคัสเตโล บังโก หมดไป ซึ่งเขาก็รู้ดีในเรื่องนี้และพูดอยู่เสมอว่า “หน้าที่สำคัญของประธานาธิบดีไม่ใช่เพื่อสร้างความนิยมให้แก่ตนเอง”⁸¹

⁷⁸ คาร์ลос ตาเซอร์ดา ประណามการอนุญาตให้บริษัทต่างชาติมีสิทธิประกอบกิจกรรมแร่ในประเทศไทย เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ

⁷⁹ Howard J. Wiarda, "The Dominican Revolution in Perspective" *History of Latin American*, pp. 396-403.

⁸⁰ John P. Gillin, "The Middle Segments and Their Values," *Latin American Politics*, , pp. 55-73.

⁸¹ Herring, op. cit., p. 882.

การต่อต้านรัฐบาลคาสเตโล บังโก ปรากูให้เห็นชัดในการเลือกตั้งรัฐบาลส่วนท้องถิ่นในเดือนตุลาคม ค.ศ.1965 ผู้สมัครในนามของพรรครัฐบาลได้รับความไว้วางใจไม่ถึง 50%⁸² และที่สำคัญคือผู้สมัครพรรคฝ่ายค้านได้รับเลือกตั้งในตำแหน่งผู้ว่าการรัฐถึง 2 คน พฤติกรรมทางการเมืองที่ซึ่งให้เห็นถึงสื่อมความนิยมในพรรครัฐบาล ขณะเดียวกันชาวบราซิล ส่วนหนึ่งแสดงความยินดีและให้การต้อนรับกูบิตส์เชค อธิบดีประธานาธิบดีที่เพิ่งเดินทางกลับจากต่างประเทศในฐานะเป็นวีรบุรุษแห่งชาติ โดยไม่คาดกันว่าคำพิพากษาของรัฐบาลที่ว่า บุคคลนั้นเป็นผู้ที่ประเทศไทยไม่ต้องการ เมื่อถูกท้าทาย คาสเตโล บังโก ในวันที่ 27 ตุลาคม ประกาศใช้คำสั่งคณะกรรมการแผ่นดินฉบับที่ 2 เนรเทศกูบิตส์เชคออกกฎประเทศ จับกุม อดีต อดีต อดีต พิจารณาความผิดว่าการอุดหนุนสนับสนุนการเมืองฝ่ายค้านภายใต้การนำของ กูบาร์ต วาร์กัส และกูบิตส์เชค ให้หมุดไปด้วยการประกาศว่า “ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา ถ้าพรรคนี้ได้มีสมาชิกได้รับเลือกไม่ถึง 12 คน ใน 7 รัฐ ให้ยุบพรรคราชการเมืองพรรคนั้น”⁸³ ผลจากคำสั่งคณะกรรมการแผ่นดินฉบับนี้นอกจากพรรคร่างงาน พรรคราชีบดี และพรรครูดีเอ็น ยังมีพรรคราชีบดี เอ็ม ที่ 10 พรรครูดีปิดลง ทำนองเดียวกัน เพื่อให้ชาวโลกโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาผู้ให้ความช่วยเหลือทางด้านการเงินเห็นว่ารัฐบาลให้ ประชาติบีดี้แก่ประชาชน จัดตั้งพรรคราชีบดี 2 พรรคราชีบดี้แก่พรรครูดีปิด แห่งชาติ หรือ Aliança Renovadora Nacional ตัวย่อว่า ARENA ซึ่งเป็นพรรคราชีบดี 2 พรรคราชีบดี้ แห่งชาติ หรือ Movimento Democrático Brasileiro ตัวย่อว่า เอ็มดีบี พรรครัฐ 2 พรรคราชีบดี้ ให้เจริญก้าวหนุนรัฐบาล แม้จะเรียกว่าพรรคราชีบดี้ คือพรรคราชีบดี้ ตาม ตั้งค้างล่าวนักการเมืองฝ่ายค้านผู้หนึ่งว่า “บร้าซิลมีพรรคราชีบดี้ 2 พรรคราชีบดี้ คือฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านตามทฤษฎีของการปกครองในระบบประชาติบีดี้ แต่ในทางปฏิบัติพรรคราชีบดี้บีดี้คือพรรคราชีบดี้ 2 พรรคราชีบดี้”⁸⁴ (Yes Party and Yes Sir Party)

⁸² ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่บัญชีของรัฐใน 11 รัฐ พรรครัฐบาลฝ่ายแพ้เกือบทั้งหมด ส่วนในตำแหน่งผู้ว่าการรัฐ ผู้สมัครในนามพรรคราชีบดี้ได้รับเลือก 5 คน พรรครูดีปิด 4 คน และพรรคราชีบดี้ 2 พรรคราชีบดี้ 1 คน แต่ที่สำคัญคือในรัฐที่พรรคราชีบดี้ได้รับเลือกนั้นเป็นรัฐใหญ่และมีบทบาททางการเมืองมาก ได้แก่รัฐกัวนาบารา (เมืองหลวงคือริโอเดจาเนโร) และรัฐมีนัส เชอเรล

⁸³ Bailey and Nasatir., op.cit., p. 524.

⁸⁴ Herring, op. cit., p. 883.

คําสเตโล บังโภ ขยายอํานาจเด็ดขาดให้แก่ต้นเองอีกในคำสั่งคณะผู้ปักครองแผ่นดินฉบับที่ 3 ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1966 ว่า การเข้าสู่ดินแดนพื้นบริหารทั้งในระดับรัฐบาลกลางและรัฐบาลส่วนท้องถิ่น ยกเว้นสมาร์กส์สวาก ให้มาจากการแต่งตั้งของรัฐสวัสดิการ เลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และก็ด้วยคำสั่งคณะผู้ปักครองแผ่นดินฉบับนี้ สมาร์กส์สวาก ในวันที่ 3 กันยายน ค.ศ. 1966 ลงมติอย่างเป็นเอกฉันท์เลือกผู้สมัครของพรรคอาเรนาเป็นผู้ว่าการรัฐในรัฐทั้งหมด 11 รัฐ ต่อมาในวันที่ 3 ตุลาคม ค.ศ. 1966 รัฐสวัสดิการลงมติอย่างเป็นเอกฉันท์ อีกครั้ง โดยไม่พึงเสียงตัดค้านจากชาวบรัซิลโดยทั่ว ๆ ไป เลือกนายพลอาร์ดูร์ ดาคอสตา อี ซิลวา ขึ้นตัวแทนดินแดนประชานาชิบดีต่อจากคําสเตโล บังโภ ซึ่งจะครบวาระและออกใบใบใช้ชีวิตอย่างสามัญชันในวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 1967⁸⁵

ก่อนลาออกจากตำแหน่ง คําสเตโล ยังออกคำสั่งคณะผู้ปักครองแผ่นดินอีกฉบับหนึ่ง (ฉบับที่ 4) กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาร์กส์สวากในวันที่ 22 พฤษภาคม ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ผู้สมัครของพรรคอนาชาติได้รับเลือกตั้งเกือบทั้งหมดที่เหลือเป็นสมาร์กส์สวากของพรรคนี้ด้วยคะแนนสูงที่ได้รับความเห็นชอบจากคําสเตโล บังโภ แล้วเท่านั้น จากนั้นรัฐสวัสดิการท้าหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และในที่สุดประกาศใช้ในวันที่ 22 มกราคม ค.ศ. 1967

รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1967 ให้อํานาจประธานาธิบดีตรวจตราสิ่งพิมพ์⁸⁶ เปเลี่ยนชื่อประเทศจากสหราชอาณาจักรเป็นสหพันธ์สาธารณรัฐราชอาณาจักร เปรมทั้งการกำหนด ระบบที่ดินของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นหมวด กำหนดให้มีการเก็บภาษีทรัพย์สินให้รัฐสวัสดิการเป็นผู้เลือกผู้จ้างมาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี และให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี มีอํานาจออกกฎหมายและดำเนินมาตรการใด ๆ เพื่อความปลอดภัย และเพื่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งการประกาศกฎอัยการศึก ตามแต่เห็นสมควร

อย่างไรก็ตี แม้จะมีผู้กล่าวโجرดีว่าการปักครองของคําสเตโล บังโภ เป็นเด็ดขาดแต่ความคิดของเขารือว่า “เมื่อการเท่านั้นที่จะช่วยให้ชาติหลุดพ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ” เป็นเพียง และนาสาตีร์ กล่าวว่า “เมื่อการของเขามิได้เลวไปเสียที่เดียว”⁸⁷ อย่างน้อยทางด้าน

⁸⁵ คําสเตโล บังโภ เสียชีวิตรจากอุบัติเหตุเครื่องบินตกอีก 4 เดือนต่อมา

⁸⁶ คําสเตโล บังโภ เคยออกกฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์ไว้ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1966 กำหนดให้ทั้งประเทศต้องห้ามเผยแพร่ข้อมูลที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อย “ความตั้งใจของเราในระบบการเงินของประเทศไทยอย่างไม่มีหลักฐาน” และ “เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ”

⁸⁷ Bailey and Nasarir, op.cit., p. 525.

เศรษฐกิจ ศาสเตโล บังโภ ประสบความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย จัดเก็บภาษีรายได้อย่างทั่วถึง ยึดติดในร่างเปล่ามาใช้เป็นประโยชน์ นำห้ามห้ามและผลเรื่องมาใช้ในกิจการสาธารณูปโภค สร้างถนน สร้างโรงเรียน ทางด้านกิจการสาธารณูปโภคได้รับการเอื้อใจ สู่มากกว่าในอดีต

อาทิตย์ ดา คอสตา อี ชิลวา (ค.ศ. 1967-1969)

นายพลคอสตา อี ชิลวา เข้ารับตำแหน่งต่อจากศาสเตโล บังโภ ในวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 1967 ในเวลาใกล้เคียงกับการประการใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 6 ของประเทศไทย เมื่อมีอำนาจตามรัฐธรรมนูญซึ่งแท้ที่จริงก็คือฉบับที่รวมประการและคำสั่งของคณะปฏิวัตินั้นเอง แต่ความเป็นนักประชาธิปไตยของคอสตา อี ชิลวา อีกประการหนึ่ง โรเบอร์โต แคมโปส รัฐมนตรีกระทรวงวางแผนและพัฒนา ผู้มีบทบาทในการดำเนินนโยบายด้านผู้ต่อต้านก่อการจากตำแหน่งไปแล้ว ผู้มาดำรงตำแหน่งแทนมีความคิดเห็นที่แตกต่างไป และเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการที่รุนแรงอีกต่อไป เพื่อระลอกันนั้น ถึงแม่ว่ารัฐบาลใหม่จะดำเนินนโยบายตามอย่างรัฐบาลก่อน แต่มาตรการต่าง ๆ ที่นำไปใช้ลดความเข้มงวดลง ปรากฏการณ์เหล่านั้นทำให้ฝ่ายค้านเริ่มกล้าแสดงความคิดเห็น และเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลง เช่น นักชาตินิยมทั้งที่เป็นทหารและพลเรือนเรียกร้องให้รัฐบาลมาใช้นโยบาย “ชาตินิยมทางด้านเศรษฐกิจ” กรรมการขอให้รัฐบาลยกเลิกมาตรการกำหนดค่าแรงขั้นต่ำ นักวิชาการและนักศึกษาขอให้รัฐบาลยุติการตรวจสอบสิ่งพิมพ์และให้คืนเสรีภาพทางการศึกษา นักการศาสนาเรียกร้องให้รัฐบาลปฏิรูประบบสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น

นอกเหนือจากการร้องเรียนของภาคเอกชน หน่วยงานของรัฐบาล 2 หน่วยงาน อันได้แก่ ศาลฎีกา และรัฐสภา ห่วงความไม่สงบของรัฐบาล เช่น ศาลฎีกาก้าทากายอำนาจศาลทหาร ด้วยการออกหมายเชิญตัวผู้นำนักศึกษา 3 คน ที่ถูกศาลทหารสั่งพิพากษาจำคุกไปแล้วและถูกเรียกมาทำการพิพากษาพิจารณาคดีใหม่ ส่วนรัฐสภาพหลังจากประชุมอย่างเคร่งเครียดเป็นเวลานาน ลงมติไม่ลงโทษสมาชิกสภานิติบัญญัติและนราษฎรคนหนึ่งตามที่รัฐบาลได้ขอร้องมา ข้อหาเปิดโปงพฤติกรรมของทหารที่ปฏิบัติการอย่างทารุณโดยร้ายต่อนักโทษการเมืองผู้หนึ่ง

การผ่อนคลายนโยบายการปกครองประเทศไทยของรัฐบาลคอสตา อี ชิลวา นำไปสู่ความขัดแย้งกับผู้ที่ยึดถือในนโยบายเดิมของศาสเตโล บังโภ กับทหารกลุ่มประชาธิปไตยที่สนับสนุน

สนุนให้รัฐบาลขัดการครอบงำทางด้านเศรษฐกิจของต่างชาติ เน้นความเป็นอิสระในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ และการปฏิรูประบบสังคมและการเมือง ฝ่ายดำเนินนโยบายแข็งกร้าว เป็นฝ่ายชนะ ด้วยเหตุนี้เองในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1968 คำสั่งคณะกรรมการแผ่นดิน ฉบับที่ 5 ประกาศให้ยุนรัฐสภา ทำการตรวจสอบเอกสารสิ่งพิมพ์ ยกเลิกรัฐธรรมนูญ และให้อำนาจ ปักครองสูงสุดแก่ประธานาธิบดี ฝ่ายพ่ายแพ้คือกลุ่มโมเดราเตส เช่น อพองໂຈ ເຊື້ອລຸງເກອເກີມາ ຮູ້ມູນຕີກະກວມທັດໄຫຍ ຜູ້ມື່ນໂຍບາຍຊາດີນິຍົມກາງດ້ານເຄຣະຮູຖື ແລະສັນสนຸນກາປປົງປັງການເກົ່າກະຕືກ ພົມມະນີມີກະຕືກ ເພື່ອປະຕິບັດການເກົ່າກະຕືກ ແລະການປະຕິບັດການເກົ່າກະຕືກ ໃນເດືອນຕ່ອມາ (ມกราคม ค.ศ. 1969)

“การปฏิรูปตัวเอง” ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1968 ทำให้สถานการณ์ที่เคย ผ่อนคลายเกิดการตึงเครียดขึ้นมาอีก เมื่อรัฐบาลดำเนินการปราบปรามอย่างรุนแรง มีการจัดตั้ง หน่วยปราบราชจลาจลในชื่อต่าง ๆ หลายหน่วย วิธีการปราบปรามมีตั้งแต่ตักเตือนไปจนกระทั่ง ลอบสังหาร ฯลฯ ຜູ້ທີ່ກີບເປັນເຫຊນໃນການປົງປັງການກັ້ນໄດ້ແກ່ຜູ້ທີ່ຮູ້ບາລ້າງວ່າເປັນຜູ້ທຳລາຍຄວາມ ມັນຄົງຂອງชาຕີ ອີຣີມີການກະທຳອັນເປັນຄອມມົວນິສຕໍ ທີ່ກີມີທັນນັກສຶກຂາ ປັບປຸງຢາຊານ ກຽມກ ບາກທລວງ ແລະນາງສີ ຈໍານວນຜູ້ເສີຍຫີວິດຄາດວ່າມາກທີ່ສຸດເປັນປະວັດການ⁸⁸

เมื่อถูกปราบปราม ฝ่ายต่อต้านก่อตัวกันขึ้นเป็นขบวนการกองโจรเท่าที่ปรากฏใน ขณะนั้นประมาณ 12 ກຸລຸມ ดำเนินการก่อการรัฐบาลแม้จะไม่ใช่ในทางตรงคือต่อสู้กับทหาร ของรัฐบาล แต่ขบวนการกองโจรเหล่านี้ออกปล้นสะدم ລັກພາເຈົ້າທີ່ສໍາຄັນຂອງຮູ້ບາລ້າລະ ຂາວຕ່າງປະເທດ เพื่อเป็นการต่อรองกับຮູ້ບາລ້າລະເພື່ອໃຫ້ປ່ອຍນັກໂທຊາກເມືອງທີ່ຖານເມືອງ ຈັບປັບປຸງການແລກປັບປຸງ ທີ່ຄວາກລ່າວີ່ງໄດ້ແກ່ການລັກພາຕ້ວເອກວ້ອກຮາຫຼຸດສຫ້ຮູ້ມີກາປະຈຳ ບາກົດ ນາຍຫາລສ് ເບອർດ ເລັບປຶກ ແລະໄດ້ຮັບການປັດປຸ່ອຍໂດຍແລກກັນນັກໂທຊາກເມືອງຈຳນວນ 15 ຄນ ອີກທັນຮູ້ບາລ້າຍອມປະກາດຂ້ອງຄວາມໂມະນາຂອງຝ່າຍຂົວນາກກອງໂຈຣໃນຂ່າຍງານປະຊາ ສັນພັນຂອງຮູ້ບາລ້າ ທີ່ກີມີທັນໂທຮັດນ ວິທຸ ແລະໜັງສືອິພິມ

อย่างไรก็ดี การปฏิรົບຕິກາກ່ອກວຸນຂອງຝ່າຍຂົວນາກກອງໂຈຣໄມ້ໄດ້ຮັບກາສັນสนຸນ ຈາກມາຈັນແລະໄດ້ຮັບການຕ້ອຕ້ານຈາກພຣົດຄອມມົວນິສຕໍພຣົດກາມເມືອງນອກງານຫຼາຍຂອງບຣາຊີລ ທີ່ເຮັດວຽກໃຫ້ຊີການປົງປັງການເຊັ່ນວ່ານັ້ນ ແລະວ່າການຕ້ອສູ້ກັນຮູ້ບາລ້າແດ່ຈຳການທີ່ໄດ້ຮັບຜົດຕ້ອງອາຄີຍ “ວິທີການປັດປຸດ ເສຣິມພັງ ແລະຈັດຮະບບໜັ້ນກຣມາເຊີພ ຮວມທັນນັກປົງປັງການທີ່ໄດ້ເປັນ

⁸⁸Keer and Wasserman, op.cit., p. 375.

ปีก่อน”⁸⁹ เมื่อการลอบ มาริเกญา ผู้นำคนสำคัญคนหนึ่งของขบวนการกองโจรเสียชีวิตจาก การลอบโจรดีของทหารฝ่ายรัฐบาล ปฏิบัติการเช่นว่านั้นลดจำนวนลง และหมวดไปอย่างสิ้นเชิง เมื่อมีการเปลี่ยนคณะรัฐบาลในปี ค.ศ. 1969

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1969 เมื่อคօสต้า อี ซิลวา ไม่สามารถบริหารประเทศได้ เนื่องจากสุขภาพไม่ดี แทนที่จะแต่งตั้งให้เป็นประธานาธิบดีขึ้นรังตำแหน่งตาม บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ผู้บัญชาการทั้ง 3 กองทัพยังอ่านนาฬิกาและตั้งตนขึ้นเป็นคณะผู้ปกครอง แผ่นดินแทน และเมื่อเห็นว่า คօสต้า อี ซิลวา ไม่อาจลับมาริหารประเทศได้อีก แต่ตั้ง นายพลเอมิลิโอ คาร์รัสต้าซู เมดิซิ อีตัวหัวหน้ากองตำรวจลับที่มีนโยบายขวาจัด เข้าดำรงตำแหน่ง ประธานาธิบดีแทน และรัฐสภาพลงติดให้สัตยาบันในวันที่ 22 ตุลาคม ปีเดียวกันนั้น

ในสมัยนี้ บราซิลได้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่อีกฉบับหนึ่ง รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ กำหนดว่าประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งทางอ้อม คือให้ผู้มาชิกและสมาชิกสภามีคะแนน ราชภูมิเป็นผู้เลือกแทนการเลือกจากประชาชนโดยตรง ลดอภิสิทธิทางการศาลของสมาชิก รัฐสภาโดยให้รับผิดชอบต่อข้อความหมิ่นประมาท ไส้ร้ายหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ และสุดท้ายต่ออาชีวะการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีของคาร์รัสต้าซู เมดิซิ ซึ่งควรจะหมดลงตามวาระของคօสต้า อี ซิลวา ให้ไปหมดในวันที่ 15 มีนาคม ค.ศ. 1974

เอมิลิอาโน คาร์รัสต้าซู เมดิซิ (ค.ศ. 1969-1974)

เมื่อประธานาธิบดีคาร์รัสต้าซู เมดิซิ บริหารประเทศจนครบวาระ ผู้มาดำรงตำแหน่ง สืบแทนได้แก่นายพลเออร์เนสโต เกเซล (ค.ศ. 1974-1978) เป็นผู้ที่มีนโยบายไม่แตกต่างไปกว่า ประธานาธิบดีค่อนก่อน เป็นผู้นิยมฝ่ายขวา และดำเนินนโยบายที่แข็งกร้าว เมื่อขึ้นสู่ตำแหน่งเกเซล ประกาศว่า “จะยุติการเผชิญหน้า กับฝ่ายค้าน” และมาตรการที่เป็นผลของการทั้งหลายลง แต่ในทางปฏิบัติ การเผชิญหน้ายังคงมีอยู่ร่วมทั้งการประทัตประหารศัตรุทางการเมือง มีบุคคลสูญหายไปโดยปราศจากร่องรอยหรือไม่ก็ด้วยสาเหตุใดๆ ก็ได้ ยังคงมีการดำเนินยังของเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐบาลว่าเป็นการฆ่าตัวตายในระหว่างถูกจับกุม นอกจากนี้เกเซลยังใช้ประโยชน์จากคำสั่งคณะผู้ปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 5 จำกัดสิทธิทางการเมืองของสมาชิกรัฐสภาพโดยเฉพาะที่สังกัดพรรคเอ็มดีบี

⁸⁹Hodges, op.cit., pp. 67-77.

เศรษฐกิจและการครอบงำของต่างชาติ

นับจากปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ บริษัทลงทุนต่างชาติเข้ามายึดบ้านท่าและครอบงำธุรกิจที่สำคัญ ๆ ไว้เกือบทั้งหมด⁹⁰ อย่างเช่น อุตสาหกรรมประมวลผลอยู่ภายใต้อิทธิพลของบริษัทใหญ่ 3 บริษัทด้วยกันได้แก่ บริษัท ผู้ผลิตรถยนต์ฟอร์ด บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ในสังกัดของเจเนอรัล มอเตอร์ส และบริษัท ผู้ผลิตรถยนต์ฟอร์ด โดยใช้วัสดุดีบและแรงงานราคากูของประเทศไทยในการสร้างผลกำไรให้แก่ บริษัท ทั้งนี้รวมไปถึงกิจการโรงกลั่นอุตสาหกรรมอื่น ๆ การผลิตที่อาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เงินทุนจำนวนมหาศาล และนายช่างเทคนิคที่มีฝีมือ ทำให้ผลิตผลลัพธ์ล้ำด้วย⁹¹ และเกิดความต้องการอุปกรณ์โภคภัณฑ์ของประเทศไทย ทางออกที่ผู้ประกอบประเทศคิดว่าดีและเหมาะสมที่สุดได้แก่การเปิดตลาดการค้ากับต่างประเทศ แต่ในความเป็นจริงสินค้าที่ส่งออกกลับไม่ใช่สินค้าที่มีจำนวนล้นตลาดเช่นรถยนต์ แต่เป็นสินค้าที่จำเป็นต้องใช้ภายในประเทศ ในระหว่างปี ค.ศ. 1968-1972 สินค้าข้าวออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยได้เกร็งเท้าและสิ่งทอ ในขณะที่ชาวราชชีลไม่มีรองเท้าและเสื้อผ้าที่จะสวมใส่

ด้วยนโยบายส่งออกดังกล่าวแทนที่จะนำรายได้ให้แก่ประเทศไทย กับสร้างปัญหาเพิ่มขึ้นอีก จากผลผลิตที่ล้นตลาดและไม่อាគจันทร์ออกสู่ต่างประเทศได้ และยังจะต้องจ่ายเงินอีกจำนวนหนึ่งเพื่อนำรองเท้าและเสื้อผ้าเข้าประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ถึงแม้จะมีการส่งสินค้าออกมากเท่าไรก็ตาม ก็ไม่สามารถทำให้ประเทศไทยดันจากภาวะขาดดุลกับต่างประเทศได้ ในปี ค.ศ. 1967 ยอดเงินขาดดุลสูงถึง 237 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1971 เป็นเงิน 1,290 ล้านเหรียญสหรัฐ และ 4,700 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี ค.ศ. 1974 ขณะเดียวกันยอดเงินกู้จากต่างประเทศในปี ค.ศ. 1973 จำนวน 12,500 ล้านเหรียญสหรัฐเพิ่มเป็น 17,600 ล้านเหรียญสหรัฐในปี ค.ศ. 1974 30,000 ล้านเหรียญสหรัฐในปี ค.ศ. 1976 และ 90,000 ล้านเหรียญสหรัฐในปี ค.ศ. 1983⁹² การเพิ่มจำนวนอย่างมากเช่นนี้และเกือบทุกรายได้ทั้งหมดจากการส่งออกของประเทศไทย ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการประ拔คืบราคาน้ำมันดิบของกลุ่มโอเปค เมื่อประกอบกับดอกเบี้ยจากเงินกู้และเงินปันผลของบริษัทลงทุนต่างชาติที่นำหัวเรือส่งออกประเทศไทย ซึ่งมักจะเป็นยอดเงินที่สูงกว่าเงินลงทุน ยิ่งสร้างปัญหาทางด้านเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทย

⁹⁰Bailey and Nasatir, op.cit., pp. 526-533

⁹¹ผลผลิตเพิ่มขึ้นประมาณปีละ 8% ทุกปี

⁹²สยามรัฐ, 16 กรกฎาคม 2526.

อีก ดังเห็นได้จากยอดลงทุนของต่างชาติในระหว่างปี ค.ศ.1964-1971 มีเพียง 670 ล้านเหรียญ สหรัฐ แต่การส่งเงินออกนอกประเทศมีถึง 2,319 ล้านเหรียญสหรัฐ การขาดดุลการค้าจำนวนมาก ๆ เช่นนั้นทำให้ค่าเงินตราสกุลครูเซโรของประเทศตกต่ำ และยังก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งสูงถึง 46 เปอร์เซ็นต์ในปี ค.ศ.1976

บริษัทประสบความยุ่งยากทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอีกเมื่อนานาชาติประกาศเพิ่มภาษีเข้าเพื่อป้องกันอุตสาหกรรมพื้นเมือง ทั้งนี้เนื่องมาจากการเสื่อมโทรมทางด้านเศรษฐกิจของประเทศทุนนิยมทั้งหลายในระหว่างปี ค.ศ.1973-1974 และการประกาศขึ้นราคาน้ำมันดิบของกลุ่มผู้ผลิตน้ำมันเป็นสินค้าข้ออภิของประเทศหรือโอบีค ประกอบกับการที่สหรัฐอเมริกาลดปริมาณการซื้อสินค้าจากบริษัท ทำให้ผลิตผลส่วนใหญ่ค้างสต็อกและเกิดภาวะการว่างงานภายในประเทศ ด้วยเหตุนี้ในประมาณปี ค.ศ.1975 เศรษฐกิจที่เคยรุ่งเรือง (Economic Miracle) ของบริษัทตกจำลง จากรายงานของทางการแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจขนาดใหญ่ ๆ ของประเทศหลายแห่งประสบกับปัญหาทางด้านการเงินและกำลังจะล้มละลาย ในเดือนพฤษจิกายน ค.ศ. 1976 วารสาร “ทิศทางเศรษฐกิจ” อันทรงอิทธิพลของบริษัทได้ตอบโต้รายงานของทางการว่า “ภาวะเงินเฟ้อไม่ได้เกิดจากการประกาศขึ้นค่าจ้างแรงงานตามที่รัฐบาลกล่าวอ้าง” แต่เกิดจาก “การดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจที่ผิดพลาดทำให้ค่าของเงินตราสกุลครูเซโรตกต่ำและมีผลไปถึงอำนาจซื้อสินค้าตัวย จำกจำนวนเงินเท่ากันในปี ค.ศ.1976 ไม่สามารถซื้อสินค้าชนิดเดียวกันที่เคยซื้อในปี ค.ศ. 1962 ได้อีกด้วย”⁹³

จากรายงานภาวะทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลพิมพ์เผยแพร่ในปี ค.ศ.1975 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่นำไปสู่ความล้มเหลวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศและนำไปสู่ฐานะสภากความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตที่ยากไร้ของประชาชน (ในปี ค.ศ. 1974 กรรมกรชาวราชีลโดยทั่ว ๆ ไปได้รับค่าจ้างที่ไม่เพียงพอต่อสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริง⁹⁴) ที่สำคัญก็คือโรคภัยไข้เจ็บได้ทำลายชีวิตชาวราชีลซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศไปเป็นจำนวนมาก จากสถิติที่แสดงพบว่าชาวราชีลชายหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีจำนวนถึง 50% ไม่อาจประกอบอาชีพได้ เพราะป่วยเป็นวัณโรค จำกจำนวนผู้ป่วยดังกล่าวจะมีผู้เสียชีวิตปีละประมาณ 150,000

⁹³Keen and Wasserman, op.cit., p. 377.

⁹⁴ ถ้าใช้ชื่ออาหารเพื่อประกันจะได้เพียง 15 วัน แต่ถ้าหากค่าที่พัก ค่าเสื้อผ้า และค่าเดินทาง จะต้องใช้เงินมากขึ้นถึง 4 เท่าตัวของค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

คน อีกประมาณ 42 ล้านคนเป็นผู้ที่มีร่างกายอ่อนแอกเพราะภัยคุกคามจากโรคพยาธิ บันทอน สมรรถภาพในการประกอบการงาน ส่วนเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 1 วัน – 5 ขวบ มีจำนวนถึง 70% ที่เป็นโรคขาดอาหาร

สภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ถูกสุขลักษณะที่นำไปสู่การระบาดของโรคภัยไข้เจ็บดังกล่าว ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะในชนบทเท่านั้น ในเมืองใหญ่ ๆ อย่างเช่น เช่า เปโล ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศไทย อัตราการตายของเด็กเพราโรคขาดอาหารสูงขึ้นเป็นเงาตามตัวจากปี ค.ศ.1964 ถึงปี ค.ศ.1974 และจะมีจำนวนมากเป็นอัตราส่วนที่สูงในครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ในชนบทเด็กเกิดใหม่ทุก ๆ 100 คน จะมีผู้เสียชีวิตประมาณ 20 คน⁹⁵ เช่นเดียวกับทางด้านการศึกษา เด็ก 1,000 คน ที่เข้าเรียนในการศึกษาภาคบังคับ ผู้ที่จบการศึกษาจะมีเพียง 301 คน

สำหรับการปฏิรูปที่ดินที่ถือได้ว่าเป็นนโยบายหลักของการหนึ่งของรัฐบาลบริษัทในอันจะแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1969 รัฐบาลประกาศกฎหมายปฏิรูปที่ดินฉบับหนึ่ง ให้อำนาจยึดที่ดินแบบละด็พันดิโอดีเจของไม่ได้นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์เกินกว่า 4 ปี โดยรัฐบาลจะจ่ายค่าเสียหายในรูปของเงินสดและพันธบตรเงินกู้ให้ จากนั้นให้นำที่ดินที่ยึดมาไว้จัดสรรให้แก่ชาวไร่ชาวนาผู้ไม่มีที่ดินทำกิน กฎหมายปฏิรูปฉบับนี้ไม่ประสบผลสำเร็จจากการร่วมมือของเจ้าหน้าที่ที่ประพฤติมิชอบ ที่ดินที่เข้าช้ายตามข้อบังคับของกฎหมายส่วนใหญ่รับແลงสภาพเป็นที่ดินรายเล็กรายน้อย และแจกจ่ายให้แก่ญาติ หรือไม่ก็นาออกไปให้ชาวไร่ชาวนาเช่า ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายเท่านั้นไม่ใช่เพื่อนำไปใช้ประโยชน์จริง ๆ เพราะฉะนั้นจากจุดมุ่งหมายที่จะสร้างอาชีพและหารายได้ให้แก่ชาวไร่ชาวนา กฎหมายปฏิรูปฉบับนี้จึงออกจากจะสนับสนุนให้ชาวไร่ชาวนาจากชนบทพอยพเข้ามาในเมืองมากขึ้นแล้ว ยังช่วยให้ระบบนายทุนศักดินาที่เริ่มเติบโตมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1930 ขยายตัวกว้างออกไปอีก

และอีกครั้งหนึ่ง นอกจากระดิดหاتางแก้ปัญหาในจุดที่ควรได้รับความเอาใจใส่ รัฐบาลกลับทำปัญหาที่มีอยู่ให้กรุดหนักลงไปอีก พื้นที่ทางภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ที่แห้งแล้งที่สุดของประเทศไทย⁹⁶ นักลงทุนจึงมุ่งลงสู่พื้นที่ทางภาคใต้ที่อุดมสมบูรณ์

⁹⁵Herring, op.cit., pp. 885-886. และ Alfonzo Gozales, "Some Effects of Population Growth on Latin America's Economy" Latin American Panorama edited by Paul Kramer and Robert McNicoll (New York, 1968) pp. 282-304.

⁹⁶Herring, op.cit., pp. 887-888.

เป็นส่วนใหญ่ ทำให้เกิดช่องว่างและความแตกต่างในสภาพเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทั้ง 2 ดังกล่าว แทนที่รัฐบาลจะหาทางทำให้ช่องว่างแคบเข้าในปี ค.ศ.1973 งบประมาณประมาณ 90% ที่ใช้ในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศตกแก่พื้นที่ทางใต้โดยเฉพาะที่รัฐเชา เปาโล ได้ไปถึง 77% ส่วนทางภาคเหนือได้ไปเพียง 3% ซึ่งว่างที่กว้างอยู่แล้วยิ่งกว้างออกไปอีก

การต่อต้านเผด็จการและการเรียกร้องสิทธิมนุษยชน

นับตั้งแต่วันที่ 31 มีนาคม ค.ศ. 1964 เป็นต้นมาจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1985 เป็นเวลากว่า 21 ปี นราชีลกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลทหารหุ้นส่วนที่ได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกา ทหารยึดอำนาจมาจากรัฐบาลพลเรือนภายใต้การนำของประธานาธิบดี โจอาว ภูลาร์ต⁹⁷ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้พอใจกับการปกครองในระบบอนุรักษ์จัดการที่รัฐบาลทหารหุ้นส่วนต่างๆ นำเข้ามาใช้ เมื่อถูกปฏิรััตน์เสรีภาพและการแสดงความคิด ชาวบราซิลหาทางออกด้วยการใช้เสรีภาพของตนเองที่มีอยู่ ลงคะแนนเสียงให้พรรคร่วมค้าน ในเดือนกันยายน ค.ศ.1974 ผลของการเลือกตั้งทั่วไป ผู้สมัครในนามพรรคร่วมดีบี ซึ่งเป็นพรรคร่วมค้านที่ถูกกวาดหมายพรรคร่วมดีบีได้รับเลือกในตำแหน่งสูงสุดสามัญจำนวน 16 ที่นั่งจากทั้งหมด 22 ที่นั่ง และในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีก 170 ที่นั่งจากทั้งหมด 364 ที่นั่ง นอกจากนี้ในการเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติของรัฐ พรรคร่วมดีบียังได้รับเลือกเข้าไปเป็นเสียงข้างมากในรัฐใหญ่ๆ อีก 4 รัฐด้วยกัน ซึ่งชนะของพรรคร่วมดังกล่าวเป็นผลมาจากการนโยบายที่ตั้งตระหง่าน ความต้องการส่วนใหญ่ของประชาชน อันได้แก่การให้ปลดปล่อยนักโทษการเมือง การยกเลิกการตรวจตราสิ่งพิมพ์ และการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายสหประชาติ อย่างไรก็ตามชัยชนะของพรรคร่วมค้านและประชาชนเป็นแต่เพียง “ภาพลวงตา” เพราะในข้อเท็จจริงรัฐสภามีอำนาจที่แท้จริง รัฐสภาจึงกลายเป็นแหล่งที่ฝ่ายค้านอาจปะครองใช้ให้เป็นที่ระบายอารมณ์ของนักการเมืองฝ่ายค้านมากกว่าจะมีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติ ทั้งนี้รวมไปถึงการไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายในการอภิปรายวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล และการเป็นพรรคร่วมดีบีเสียงข้างน้อยในรัฐสภาร่วมหน้านี้ทำให้ฝ่ายค้านมีสภาพเป็นตัวประกันในโรงละครแห่ง

⁹⁷James W. Rowe, "Revolution or Counterrevolution in Brazil," *Latin American Politics*, pp. 532-538.

ໂນຫ້ອງຂາວກົດເຄື່ອນໃນຮູ້ມິນສ ເນອເກສ

นั้นมากกว่าที่จะเป็นปากเสียงของประชาชนชาวบาร์ซิลก้าไป ถึงอย่างนั้นก็ตีภาพพจน์ของพระค
เอ็มดีบีดีชื่นเรื่อย ๆ ใน การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีในปี ค.ศ.1976 ผู้สมัครในนามของพระคได้
รับเลือกเพิ่มเป็น 59 ที่นั่ง จาก 31 ที่นั่งที่ได้รับ ปี ค.ศ.1972 และจากการเลือกตั้งครั้งนี้ในเมือง
ใหญ่ 15 เมือง พระคเอ็มดีบีได้รับความไว้วางใจสึ่ง 10 เมือง

ในการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในบริบท องค์กรของศาสนา
มีบทบาทสูงมากองกรรมการหนึ่ง⁹⁸ ผลงานนั้นมีมาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 16 คือหลังจากศาสนาเริ่ม
เดินทางมาดินแดนใหม่นี้ประมาณ 30 ปี การต่อสู้ในระยะแรกเป็นการต่อสู้เพื่อรักษาความเป็น
มนุษย์ของชาวพื้นเมืองและชาวผิวดำไม่ให้นักบุกเบิกบังคับใช้แรงงานเหมือนดังว่าบุคคลเหล่า
นั้นไม่มีสิทธิเด้อและจิตใจ⁹⁹ การต่อสู้ในศตวรรษที่ 20 เริ่มจากประมาณทศวรรษที่ 1930
เป็นต้นมา ศาสนาเยซุคติอูดีเหมือนกับในศตวรรษก่อน ๆ แต่การต่อสู้ของ
ศาสนาในศตวรรษนี้เป็นการต่อสู้เพื่อป้องกันการขยายด้วยองลักษณ์เดิมจากการฟ้าสถิต¹⁰⁰ ลักษณ์
จักรวรรตินิยสมัยใหม่ และการขัดแย้งของลักษณ์夷ทุน¹⁰¹ ดูจากแนวทางการต่อสู้ฯ จะถ้า
กลุ่มหรือเมืองกับแนวทางการต่อสู้ของคอมมิวนิสต์ แต่ตามความเป็นจริงองค์กรของศาสนา
ซึ่งมีทั่งพระสงฆ์และราواส์ได้รับแนวความคิด “โภมสไหม” จาก ชาคร์ มารีเทน นักปรัชญา
ชาวฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 19 ที่พยายามหลักปรัชญาของนักบุญเชมส อีหาร์ส อิกตุคห์
ในเรื่องของความยั่งยืนและสังคมตามแนวทางของศาสนา¹⁰²

ใบอนุญาตประกอบการค้าที่ออกให้ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ไม่สามารถใช้ได้ต่อไปในวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๗๓ ลงนามโดยนายกานต์ วงศ์บัวอุดม เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๗๓ แต่ก็ยังคงใช้ได้ต่อไปได้ แต่ต้องนำใบอนุญาตมาต่ออายุใหม่ ตามกฎหมายว่าด้วยการค้าภายในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อไป

"โครงสร้างในระบบเศรษฐกิจและสังคมของไทย ที่จะเป็นผลลัพธ์จากการเปลี่ยนแปลงทางความคิดของผู้คน และความแสวงหาของบุคคลที่มีความต้องการอยู่กับอิทธิพลของมหาอำนาจต่างชาติ ภายในประเทศไทย ชนกลุ่มน้อย ภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้เพื่อสร้างผลกำไรให้แก่นายทุนต่างชาติ สิ่งเหล่านี้เป็นการ

⁹⁸ Frederic C. Turner, "The New Catholicism is Cautiously Progressive," *History of Latin America*, p. 650.

⁹⁹ Charles Gibson, *Spain in America* (New York, 1966) pp. 68-89.

¹⁰⁰Thomas G. Sanders, "The Catholic Church" *Latin American Politics. Studies of the Contemporary Scene* edited by Robert D. Tomasek (New York, 1970) pp. 180-196.

¹⁰¹Burns, *op. cit.*, p. 224.

กระทำที่ “เร้มหุชยธรรม และขัดกับคำสั่งสอนของศาสนาคริสตีyan”¹⁰²

นอกจากการโ久มตีของสังฆาราชทางภาคเหนือของประเทศไทยแล้ว คณะสังฆ์ทางภาคกลาง ในเวลาไม่ห่างกันนักออกเอกสาร A Cry from the Church ที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงอีกฉบับหนึ่ง เม็จฉะถูกทางการห้ามพิมพ์เผยแพร่ องค์กรศาสนาอังค์พิมพ์เอกสารทำงานองเดียวกันออกสู่ตลาด ทั้งนี้โดยไม่ได้ระบุแหล่งที่พิมพ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์

การแสดงออกขององค์กรศาสนาที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นองค์กรที่จัดอยู่ในกลุ่มนรุกษ์นิยม หรือขวาจัด ได้สะท้อนให้รู้บาลทหารเล็งเห็นถึงความไม่พอใจของมวลชนต่อสภาพการเมือง ของประเทศไทยที่ไม่เป็นประชาธิปไตยอยู่ในขณะนั้น อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าด้วยอาชญาทรอปกรณ์ และเครื่องมือในการปราบปรามประชาชนของรัฐบาลจะมีประสิทธิภาพดี แต่ด้วยเหตุการณ์ในประเทศไทยและข้างเคียงเป็นบทเรียนที่เผ็ดจagger และนโยบายเศรษฐกิจที่ไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ ไม่อาจต่อสู้กระแสการปฏิวัติของมวลชน รวมทั้งความเป็นประชาธิปไตยของทหาร บางส่วนในกองทัพได้รัฐบาลเผ็ดจากการทหารในราชชลิเบิร์มผ่อนคลายมาตราการเข้มงวดลง

ในการเลือกตั้งทั่วไปในปี ค.ศ.1978 ผู้สมัครของพรรครัฐธรรมดีบีได้แก่อดีตนายพลแห่ง กองทัพบกยุเร เบนเตส มอนเตโร ผู้มีส่วนในการก่อรัฐประหารปี ค.ศ.1964 ใน การสมัครครั้ง นี้นโยบายที่ใช้หาเสียงคือ “จะคืนประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน” แข่งขันกับผู้สมัครในนาม พรรครัฐบาล นายพลโซอัว แบบดิตตา เดอ โอลิเวรา ฟิเกเรโด อดีตหัวหน้าตำรวจลับ วิธีการ หาเสียงของฝ่ายรัฐบาลลดความรุนแรงลง ไม่มีการปราบปรามคุ้นเคยทางการเมือง ตลอดจนไม่มี นำวิธีการต่าง ๆ ที่รัฐบาลเคยใช้ในอดีต เช่น การจับกุม การทราบเรื่องกัย และการลอบทำร้าย ผู้สมัครมาใช้ ทั้งนี้เนื่องมาจากความเป็นประชาธิปไตยของนายพลฟิเกเรโดประการหนึ่ง ประ การต่อมาได้แก้อิทธิพลของนายทหารประชาธิปไตยของกองทัพ ที่สำคัญได้แก่นายพลซูโก อาบริว อดีตนายทหารคนสนิทของอดีตประธานาธิบดีเกเซลล์ ผู้ซึ่งเคยถูกกลงโทษจำคุกในข้อหา “ไสร้าย รัฐบาล”¹⁰³ รวมทั้งนักธุรกิจที่เคยให้การสนับสนุนทางด้านการเงินเพื่อปราบปรามประชาชน หันมาให้ความสำคัญกับคำว่า “ประชาธิปไตย” มากขึ้น และประการสุดท้ายได้แก่การที่สหภาพ แรงงาน 33 กลุ่มในเดือนกันยายน แข่งขันและรวมตัวกันเยื่นคำร้องขอต่อรัฐบาล ให้มีสิทธิใน

¹⁰² Quoted in Keen and Wasserman, op.cit., p. 378.

¹⁰³ นายพลอาบริวเคยส่งหนังสือถอกล่าวหาการบริหารงานของรัฐบาลทหารว่าเต็มไปด้วยการฉ้อราษฎร์บังหลวง และเรียกร้องให้คืนอำนาจให้แก่พลเรือน

การก่อการสไตร์คอร์ย่างสันติ และการจัดกิจกรรมทางการเมือง อย่างไรก็ได้แม้เสียงเรียกร้องส่วนใหญ่ในระบบทาเสียงจะเน้นความเป็นประชาธิปไตยในการเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งโดยตรง การเลือกตั้งยังคงดำเนินไปตามแบบเดิม และในวันที่ 15 ตุลาคม รัฐสภาลงมติเลือกนายพลพิเกเรโด ให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสืบต่อจากนายพลเกเซล

โจ้อัว แบบผิดๆ เดอ โอลิเวรา ฟิกิเรโด (ค.ศ. 1979 – มีนาคม 1985)

นายพลพิเกเรโดเป็นนายทหารที่เรียนเก่งคนหนึ่ง ชอบอุปกรณ์สังคมและประภูมิศาสตร์ ในที่สาธารณะ พิเกเรโดไม่เป็นแต่ผู้ที่นักยุทธหารในกองทัพส่วนใหญ่วรรักคริส แต่ยังเป็นคนที่ทางวิชชั่น มีความพอใจเป็นพิเศษด้วย แต่ด้วยความเป็นประชาธิปไตย¹⁰⁴ และการเป็นคันจากuhn การบัญญัติสถาบันโดยเนพะจากอเมริกากลาง พิเกเรโดเริ่มปรับตัวใหม่ หันมาเริ่มโครงการประชาธิปไตยแบบมีขั้นตอนขึ้นมา ในการเลือกตั้งเมื่อเดือนพฤษจิกายน ค.ศ.1982 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกและอยู่ในขั้นทดสอบ เป็นการแข่งขันกันทางการเมืองตั้งแต่ระดับสมาชิกสภาตำบล จนถึงสมาชิกสภานิติบัญญัติและวุฒิสมาชิกทั้งหมด 56,000 ตำแหน่ง ตำแหน่งที่น่าสนใจมากที่สุด ได้แก่ ตำแหน่งผู้ว่าการรัฐ ซึ่งเคยเป็นตำแหน่งที่มาจากการแต่งตั้งทั้งนี้ตั้งแต่ปี ค.ศ.1964 เป็นต้นมา ผลจากการเลือกตั้งผู้สมัครในนามพรรครัฐบาลได้รับเลือก 12 ที่นั่ง จาก 22 ที่นั่ง ในตำแหน่งอื่น ๆ พรรคร่วมค้านได้รับเลือกเข้าไปเป็นจำนวนถึง 44% ในขณะที่ฝ่ายรัฐบาลได้เพียง 42%¹⁰⁵ แต่นั่นไม่ใช่ปัจจัยสำคัญ เพราะถึงแม้ว่ารัฐบาลจะจัดให้มีการเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นครรลองของระบบประชาธิปไตย แต่บริการในกระบวนการการเลือกตั้งที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งถูกตัดสิทธิเสรีภาพ และโอกาสในการหาเสียง ในขณะที่ผู้สมัครของพรรครัฐบาลให้ประโยชน์จากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลในทุก ๆ แขนง เช่น โทรศัพท์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ ประกาศโฆษณาผลงานของพรรค และของตนเองได้อย่างอิสระเสรี ปัญหาที่ตามมาก็คือความสงสัยของประชาชนว่ารัฐบาลมีความจริงใจในคำว่าประชาธิปไตยมากน้อยเพียงใด ซึ่งถ้ารัฐบาลไม่สามารถขัดข้อสงสัยนี้ได้ เมื่อประกอบกับภาวะความเสื่อมโทรมทางด้านเศรษฐกิจของประเทศที่ “ชักหน้าไม่ถึงหลัง”¹⁰⁶

¹⁰⁴ ก่อนการเลือกตั้งเดือนพฤษจิกายน ค.ศ.1982 รัฐบาลออกกฎหมายโดยกรรมที่ให้แก่นักโทษการเมือง อนุญาตให้ผู้กลับภัยการเมืองในค่ายประเทศาลับคืนสู่ประเทศไทยได้ และอนุญาตให้สหภาพแรงงานจัดกิจกรรมของตนได้

¹⁰⁵ “บรรชิต ประชาธิปไตยอนุเคราะห์” ภานุสรณ์/ภาควิชารณ์ ปีที่ 21 ฉบับที่ 40 (27 มีนาคม 2526) 13-14.

¹⁰⁶ รายงานวันที่ 22 กรกฎาคม 2526.

បង្រានាគិច្ចី ខេត្ត សម្រាប់ការ ទេរ ឬការ ពិករ និង ការលើកខ្លួន

และความต้องการอำนาจจากการเมืองอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของทหาร ชาวโลก ก็อาจจะได้พบเห็น กับการปฏิรูปที่ยังใหญ่ในลัศตินอเมริกาหลังจากได้เห็นแล้วจากการปฏิรูปในคิวบา นิการากัว และการต่อสู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุดของฝ่ายต้องการเสรีภาพ และความเป็นประชาธิปไตยอย่างที่กำลังเกิดขึ้นแล้วในลัศตินอเมริกาส่วนอื่น ๆ

ประธานาธิบดีฟิเกโรโดลงจากตำแหน่งในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1985 ผู้ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนต่อมาเป็นพลเรือนชื่อ นีเวส อาร์เพเดิมเป็นทนายความ แต่ไม่กันได้ขึ้นดำรงตำแหน่ง นีเวสเสียชีวิตด้วยสาเหตุที่ไม่ถูกแน่ชัดว่าเกิดจากโรคภัยหรือเหตุใด ผู้ขึ้นสู่ตำแหน่งแทนนีเวส ได้แกร่งรองประธานาธิบดีซาร์นี้ ผู้ประกาศให้คำนั้นสัญญาแก่ชาวบรัสเซลล์ที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ชาวบรัสเซลล์กำลังเผชิญอยู่ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้บรรษัทภายในประเทศที่เป็นหนึ่งเดียวต่างชาตินานเป็นอันดับหนึ่งของโลก การแก้ไขกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ แต่ก็เป็นที่แน่นอนว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่ใช่เป็นเรื่องเล็กน้อย ในอนาคตเราจะคงจะได้ยินได้ฟังเหตุการณ์ที่ไม่อยากได้ยินหรือได้ฟังอีกต่อไป